

Ponedjeljak, 8. oktobar 2007.

Svedok Zoran Stijović

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.25 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospodine sekretare. Gospodine Haradinaj u vašem odsustvu Pretresno veće je izrazilo svoje saučešće zbog okolnosti zbog kojih ste bili primorani da zatražite privremeno puštanje na slobodu. Pretresno veće se nada da je to bilo od pomoći vama i vašoj porodici, da prebrodite ovaj gubitak. A sada bih želeo da stranama dam određene smernice, kada je reč o dodacima uz izjavu Zorana Stijovića po Pravilu 92 ter. Pretresno Veće nastoji da se ovim pitanjem bavi što je preciznije moguće. Naravno, neće za vas predstavljati iznenađenje da Pretresno veće ponekad ima logističkih poteškoća da pronađe vreme za vođenje rasprave i da međusobno razmeni mišljenja, kako bi došli do odluke. Dakle, u ovom trenutku ja neću izneti odluku Pretresnog veća, ali bih najavio da strane ne treba da budu iznenađene ukoliko dodaci 17 i 18 i 25 ne budu usvojeni u spis. Isto važi i za 40, 41, 42 i 43. Dakle, ovi prilozi verovatno neće biti uvršteni u spis. Isto važi i za 46, kao i za 49. U ovom trenutku neću navoditi detaljno obrazloženje. Verovatno ste primetili da izveštaji DB-a, ... ne bi trebalo da vas iznenadi ako ne budu usvojeni u spis. Zato mogu postojati različiti razlozi. Ponekad tu ima elemenata koji potkrepljuju neke druge dokazne materijale ili pokazuju saznanja o događajima koji su se odigrali. Zbog toga usvajanje u spis ne znači automatski da Pretresno veće smatra da je sadržina ovih dokumenata istinita. Osim toga, ukoliko budete detaljnije analizirali ovu najavu, takođe ćete, možda, utvrditi sledeće. Ukoliko izjava upućuje na konkretna dela, nekog konkretnog optuženog, Pretresno veće okleva da takve materijale uvrsti u spis. Ukoliko, takođe, ovu najavu analizirate sa stanovišta izjava koje su date posle, odnosno neposredno posle 24. marta 1998. godine, tu mislim na izjave osoba koje su bile u pritvoru, neposredno posle događaja od 24. marta, Pretresno veće, takođe, okleva da ovakve izjave usvoji u spis. Ponekad smo, takođe, i čuli veliki broj iskaza viva-voce u vezi sa onim što se odigralo 24. marta, a ponekad deluje kao da u pisanim izjavama postoje kontradikcije. Ovo nije potpuno obrazloženje, ali može da posluži kao smernica stranama, kada se bude razmatrao ostatak priloga. Osim toga, želeo bih da postavim pitanje gospodinu Reu u vezi sa priložima 1 i 26. Oni se odnose na delove izjave, po Pravilu 92 ter, koji su do sada redigovani. To ne znači da vi ne možete da ih predložite na usvajanje u spis, ali Pretresno veće vam skreće pažnju na to da direktna veza između izjave po Pravilu 92 ter, više ne postoji. Eto, to je ono što smo imali da kažemo kada je reč o smernicama za sada. Gospodine Re, da li ste spremni da produžite glavno ispitivanje svedoka. Jeste. Gospodo poslužitelj, molim vas da dopratite gospodina Stijovića u sudnicu.

(svedok je pristupio Sudu)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Dobar dan, gospodine Stijoviću.

SVEDOK STIJOVIĆ: Dobar dan, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Želeo bih da vas podsetim da ste još uvek pod obavezom koju ste preuzeli kada ste dali svečanu izjavu na početku svoga iskaza. Osim toga, mislim da je postojalo još jedno pitanje koje se odnosilo na predlog u vezi sa dokumentacijom koja se odnosi na operaciju „Krug“. Mislim da ste pogledali u svom hotelu imate li ova dokumenta pri sebi. Jeste li ih pronašli?

SVEDOK STIJOVIĆ: Rasprava je bila vezana za dokumenat časopis „Bezbednost“. Ja sam vam kazao da imam taj dokumenat, ne taj broj na koji sam se pozivao. Mogu vam reći da se radi o broju 5 iz 1998. godine, a ja imam samo primerak tog časopisa koji je teorijsko-stručni časopis Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije iz 2005. godine. Znači, ono što sam ja koristio je broj 5 iz 1998. godine. Znači, to je taj teorijsko-stručni časopis. Ako želite, ja mogu dati na uvid, da pogledate o čemu se radi. To je čisto teorijsko-stručni časopis koji tretira pitanja iz oblasti bezbednosti.

SUDIJA ORIE: Pre svega, ja sam, u stvari, pomešao dva pitanja koja su se postavila. Ovo je bio osnov za statistike. Gospodine Emmerson, da li bi vam bilo od pomoći ukoliko bi gospodin Stijović, za sada, dao ovaj dokument, tako da možete da pogledate ovo izdanje iz 2005. godine?

ADVOKAT EMMERSON: Pa, spontano govoreći, ja bih rekao ne, zato što to nije izvor informacija koje svedok citira.

SUDIJA ORIE: U redu. Ukoliko bi neki drugi branilac želeo ovo da pogleda, onda to može da i učini, odnosno ja ću sačekati da oni to zatraže. Gospodine Re, da li ste spremni da nastavite? Gospodin Re će sada nastaviti svoje glavno ispitivanje.

svedok: Zoran Stijović

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE – NASTAVAK

TUŽILAC RE – PITANJE: Dobar dan, gospodine Stijoviću.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC RE – PITANJE: U četvrtak, popodne, ja sam vam postavljao pitanja u vezi sa 20. pasusom vaše izjave i u vezi sa statistikama koje ste tamo izneli, u vezi sa brojem napada, koji su separatisti izvršili između 1992. i 1998. godine. Taj, njihov broj se kreće od 8, 1992. godine do 31, 1996, a 1. 486 1998. godine do 30. novembra. Izvinjavam se, bojim se da je neko isključio ovaj mikrofona.

SUDIJA ORIE: Izvinite, šta se dogodilo?

TUŽILAC RE: Pitam se da li mogu da me čuju, pošto imam poteškoća sa ovim mikrofonom?

SUDIJA ORIE: Sada su oba mikrofona uključena.

TUŽILAC RE: Neko, izgleda, stalno uključuje mikrofone i isključuje ih, pa ne znam šta se događa.

SUDIJA ORIE: Osobu koja to čini, mi molimo da sa tim prestane.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pitanje koje sam želeo da vam postavim se odnosi na ostatak ovog pasusa. Svaki od napada koji ste ovde pomenuli je uključen u statistike koje su navedene na početku pasusa, zar ne?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: U četvrtak popodne, takođe ste govorili o ubistvu izvesnog Ljuftija Ajazija, on se pominje u 19. pasusu vaše izjave. Kakve ste vi informacije, u to vreme, imali u vezi sa tim zašto je on ubijen?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mislim, ili je pogrešan prevod, ili greška, ja nisam govorio o ubistvu, govorio sam o terorističkom napadu, koji je izvršen na Ljuftija Ajazija i njegovom teškom ranjavanju. Prevod koji sam ja dobio kaže da se radi o ubistvu. To je bio pokušaj ubistva.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja sam napravio grešku, mislio sam na napad, a ne na ubistvo. Kakve ste informacije vi dobili, u to vreme, u pogledu toga zašto je on napadnut?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ljuftija Ajazi je jedan dugogodišnji radnik Službe državne bezbednosti na Kosovu i Metohiji. Radi se o licu sa područja Drenice/Dreničë, iz Glogovca/Gllgovc, izvanrednom poznavacu delovanja albanskog ekstremizma i terorizma. Tu svoju aktivnost on je u dužem vremenskom periodu, u kontinuitetu. . .

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja ću uložiti prigovor na ovaj odgovor, jer on ne odgovara, zapravo, na pitanje. Pitanje je glasilo, kakve ste informacije dobili. Ono što nas brine jeste da će, u odsustvu poznatog izvora informacija, ovaj gospodin da nam održi dugo predavanje u pogledu toga kakav je posao obavljao ova osoba, a nećemo se pozabaviti onim što nas zaista ovde zanima, a to je informacija.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, ukoliko govorite o informacijama koje su dobijene kada je reč o napadu na određeno lice, onda položaj koji je zauzimalo to lice i neka specifična saznanja koje je to lice imalo, nisu nužno isključeni iz informacija u vezi sa događajem, ali gospodine Re, istovremeno vas ohrabujemo da pitate svedoka odakle je dobio informacije.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja bih želeo da kažete Pretresnom veću, što je kraće moguće, kakav je bio izvor vaših informacija? Da li razumete?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Razumem pitanje. Ja sam, upravo, počeo i hteo da kažem koji je motiv bio, zašto je on bio izabran za metu napada, ali pošto insistirate na izvoru informacija. Izvor je, znači, neposredno moje saznanje dobijeno u telefonskom razgovoru od njegovog brata, znači, neposredno nakon izvršenja terorističkog napada i saznanja koja smo naknadno, kroz operativne aktivnosti dobijali vezano za napad na Ljuftija Ajazija.

TUŽILAC RE – PITANJE: To je ono što me zanima, ovo drugo. Kakve ste informacije dobili u vezi sa tim, zašto je on napadnut, zašto je izabran za metu i zašto je napadnut? Kakav je bio izvor ovih informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Izvor ovih informacija su bila lica koja su bila neposredno uključena u delovanje terorističke grupe oko Adema Jasharija, koja je bila locirana u Prekazu/Prekazi, kod Srbice/ Skenderaj.

TUŽILAC RE – PITANJE: Šta vam je rečeno ili, šta ste otkrili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo primili saznanja od strana tog našeg izvora informacija, da teroristička grupa Adema Jasharija poseduje spiskove lica na koje će izvoditi napade na području Drenice/Dreničë. U tom smislu, posebno su potencirani pripadnici policije, radnici Službe državne bezbednosti, Albanci koji rade u organima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije. A Ljuftija Ajazi je bio jedan od najkompetentnijih i ljudi na najvišem položaju u tom periodu na Kosovu i Metohiji.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se njegovo ime nalazilo na tom spisku?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je vaše ime bilo na tom spisku?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zašto vaše ime nije bilo na spisku?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam zašto nije bilo. Ali, pretpostavljam da su, pretpostavljam, da je ime Ljuftija Ajazija bilo na listi zato što je bio sa tog područja, zato što je bio poznat na tom području i što je bio direktno uključen, u dužem vremenskom periodu u aktivnosti narodnog pokreta Kosova. Znači, radi se o dugogodišnjem radniku Državne bezbednosti. On je počeo da radi u Službi državne bezbednosti početkom 70-ih godina.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, izvolite.

ADVOKAT HARVEY: Ah, konačno mi se uključio mikrofoni. Trebalo mi je dosta vremena da ustanem, ali ovo pitanje navodi svedoka na nagađanje i sam odgovor je predstavljao čisto nagađanje. I, moj prigovor je da gospodin Re nije u to trebalo da zalazi.

SUDIJA ORIE: Pa, i ja sam razmislio o tome i pitao sam se kako bih ja postavio pitanje svedoku. Mislim da bih ja pitao, pre svega, da li on zna razlog zbog kojeg on nije na spisku. Verovatno bi svedok na to odgovorio, ne. A onda je sledeće pitanje moglo da glasi, da li je bilo šta uočio u vezi sa načinom na koji su sastavljene ove liste, na šta je on mogao da odgovori ili da ne odgovori, da su lica koja su se nalazila na listi, bili lokalni ljudi. Dakle, bilo je tu nečeg što je

trebalo ispitati, ali sklon sam da se saglasim sa vama, da način na koji je od svedoka traženo da odgovori na pitanje, nije bio u potpunosti savršen, kada je reč o sudskoj tehnici.

ADVOKAT GUY-SMITH: Imamo još jedan problem sa načinom na koji se postavljaju ova pitanja i kako se na njih odgovara, a tu je pretpostavka da, zapravo, uopšte postoji nekakav spisak, neki konkretan spisak.

SUDIJA ORIE: Da, i meni je to palo na um. Trebalo je da se kaže „navodno“, lista koja navodno postoji.

TUŽILAC RE: Pa, na moja pitanja se stalno ulažu prigovori. Ja sam želeo da postavim ovo pitanje u vezi sa spisakom. Hteo sam da pitam, da li ste vi videli taj spisak, ali ne mogu da postavim pitanja ako me stalno prekidaju.

SUDIJA ORIE: Pa, da ste možda počeli sa pitanjem spiska, onda biste, možda, sprečili sve ove prigovore i sve misli koje su pale na um braniocima, a i meni mnogo što šta ne bi palo na um. Dakle, kao što sam već rekao, nije ovo nikakva dramatična situacija.

ADVOKAT EMMERSON: Ja bih želeo da iskoristim ovaj trenutak da bih ponovio da, kada je reč o ovom iskazu, kao i o ostalom delu iskaza koji sledi, svedok je naveo izvor koji nije imenovao, a mi nećemo ulagati prigovor svaki put, ali u svakoj od tih prilika svedok ne pominje ime, jer nije voljan da imenuje izvor.

SUDIJA ORIE: Da, o tome je bilo reči prošlog četvrtka. Ukoliko svedok može da imenuje izvor, onda to treba i da učini. Ukoliko ne navede ime, smatra se da svedok ima dobre razloge zbog čega ne navodi ime. Izvolite, tužioce.

TUŽILAC RE: Ja i dalje stojim na raspolaganju Pretresnom veću, ali ne mogu uvek da postavljam pitanje onim redosledom koji očekuju drugi ljudi.

SUDIJA ORIE: Naravno da ne. Ali, postoji neka logika. Ukoliko želite da pitate svedoka da li je video spisak, onda možda to treba da pitate, pre nego što pitate ko je sve na tom spisku. Dakle, treba prvo utvrditi da li je on spisak video, pa da znamo šta je osnov njegovih saznanja, kada je reč o tome ko je na spisku, ko nije na spisku, a onda možete da postavite naredno pitanje, ko je na spisku, a ko nije. Možete da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Stijoviću, govorili smo o tom spisku, i ja sam vas pitao da li je vaše ime na tom spisku. Vi ste rekli, ne. Srpska Služba bezbednosti je videla taj spisak, ima kopiju tog spiska?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li ste vi videli taj spisak?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: I to je razlog zbog kojeg ste u mogućnosti da kažete Pretresnom veću, da vi niste bili na tom spisku? Jer, vi ste pogledali taj spisak i videli ste da vi niste na njemu. Je li tako?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, da li znate ko su ljudi koji su sastavili taj spisak?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li su oni znali ko ste vi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Verovatno da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kako je srpska Služba bezbednosti, Državne bezbednosti, došla do tog spiska?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Tokom 1994. godine, sredinom 1994. godine, preciznije da se izrazim, mi smo izvršili akciju hapšenja šire grupe pripadnika tzv. Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Kosova. Kroz istragu i krivični postupak koji je nakon toga vođen, ustanovili smo da je paralelna, tzv. paralelna Služba državne bezbednosti Republike Kosovo, vrlo detaljno vršila istraživanje kretanja, ponašanja i odnosa pripadnika Službe državne bezbednosti na tom području, da je otkrivala lica koja su u kontaktu sa Službom državne bezbednosti Srbije i na taj način mi smo došli do jedne šire brojke lica, pripadnika Službe državne bezbednosti, Albanaca, koji su bili u kontaktu, na bilo koji način, sa Službom državne bezbednosti, koji se nalazio u tim telima. Ono što smo kao Služba državne bezbednosti u toku te istrage otkrili, i ustanovili, je bilo da je ta paralelna Služba državne bezbednosti, spisak. . .

TUŽILAC RE – PITANJE: Mene, zaista, interesuje kao kratak odgovor. Na primer, odgovor na pitanje, ko je vama dao taj spisak?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Taj spisak smo dobili od radnika Državne bezbednosti, kroz, i tokom izvršenog pretresa stana Avdija Memetovića, tadašnjeg načelnika Državne bezbednosti Republike Kosovo. To je ta paralelna albanska Služba bezbednosti.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Šta se desilo sa tim spiskom? Gde se on sada nalazi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Taj spisak se nalazi u Arhivi Službe državne bezbednosti Republike Srbije, odnosno današnjoj Bezbednosno-informativnoj agenciji, a akcija, operativna, koja se vodila po ovom pitanju je bila operativna akcija pod nazivom „Žeton“.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas, pogledajte paragraf 17, vaše izjave. Želeo bih da vas obavestim da Pretresno veće neće uvesti taj paragraf u spis, a ja želim da postavim pitanje u vezi sa prilogom 1, ili onim što se naziva prilogom 1, u tom paragrafu, i to je LPK-a. I vas molim da pogledate, to je javna deklaracija koja čini prilog 1. . .

SUDIJA ORIE: I to je, za zapisnik, P933.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da, to je P933. Želim da kažete za Pretresno veće, u čemu je bio značaj tog dokumenta za Državnu bezbednost, kada su pročitali taj dokument?

TUŽILAC RE: I želim da podsetim Pretresno veće da su ti odlomci, odlomci iz knjige koju je gospodin Jakup Krasniqi doneo Veću i Pretresno veće je postavljalo gospodinu Krasniqiju pitanja o toj knjizi, o tome šta se nalazi u tom kominikeu. A to su u transkriptu stranice 5159 do 5160. Ovde je reč o odlomcima iz te knjige koju je gospodin Krasniqi doneo pred Pretresno veće.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pitanje za vas je, šta je u tome bilo značajno za Službu državne bezbednosti, kada su to pročitali?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Taj sastanak koji je održan u avgustu mesecu, na području Drenice/Dreničë, LPK, je bio posebno značajan za nas što je iz, rezultati tog sastanka su bili opšte opredeljenje Narodnog pokreta Kosova, da uđe u pripreme za oružane akcije na području Kosova i Metohije.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kakve to veze ima sa političkom deklaracijom? U dokumentu koji je obeležen u svrhu identifikacije sa P933?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Direktno ima veze, zato što se LPK, u toj političkoj deklaraciji javno, otvoreno izjašnjava o potrebi aktivizacije, odnosno preduzimanja aktivnih mera na suprotstavljanje vlastima u Srbiji. Pre svega, u podizanju oružanih aktivnosti i oružanih akcija na području Kosova i Metohije.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, gde se to uklapa u opštoj tranziciji od izolovanih, ili 8 napada koje vi pominjete u paragrafu 20, koji su onda doveli do 75 napada koje pominjete u 1997. godini? Gde se taj dokument uklapa u opšti obrazac pojačanja napada u tim godinama?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Na osnovu i površne analize metode toka događaja, vrlo jasno se može ustanoviti da je, nakon tog sastanka, održanog u Drenici/Dreničë, da su te terorističke aktivnosti i nasilje na Kosovu i Metohiji bili u porastu i da je vrhunac tih aktivnosti započeo od 1995. godine na dalje, da se od 1995. može videti dramatičan povećanje napada što je eskaliralo na kraju 1998. godine, kako i u paragrafu 20 stoji, na 1. 486 napada do 30. novembra.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas, pogledajte paragraf 20(b), vaše izjave, molim da se to pozove na ekran u sistemu *Sanction*. Vi se ovde pozivate na OVK saopštenje za štampu broj 18 i to je prilog 6 vašoj izjavi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE: Samo da dobijemo broj dokaznog predmeta.

SUDIJA ORIE: Sekretar je pripremio spisak sa svim brojevima u svrhu identifikacije za ova dokumenta. Ovo će biti P938.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC RE – PITANJE: U paragrafu 20(b) vi pominjete niz sinhronizovanih terorističkih napada i sinhronizovanost tih napada ukazuje na značajan stepen integriteta i povezanosti raznih grupa OVK, već početkom 1996. godine. Molim vas da sada pogledate samo saopštenje za javnost, a posebno 1. paragraf. Molim da se to pozove u sistemu elektronske sudnice. To je saopštenje za štampu broj 11, od 11. februara 1996. godine i tu se pominju vojne akcije u

operativnoj zoni 1: “Gerilske jedinice OVK su pokrenule vojne akcije u operativnoj zoni broj 1. Akcije su izvedene korišćenjem ručnih bombi u kampovima srpskih kolonizatora koji su stigli iz Krajine, u glavni grad Republike Kosovo, Prištini/Prishtinë, kao i u Mitrovicu/ Mitrovicë, Peć/Pejë i druga mesta. “ Kraj citata. Kako ste vi procenili da su ti konkretni napadi bili sinhronizovani?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, vrlo jasno mogu odgovoriti na to pitanje. Znači, sama organizovanost ovih akcija, izvedenih u nekoliko, desetak minuta, u širem području Kosova i Metohije, pokazuje da je postojao plan i da je postojala namera da se izvedu ove akcije. Nije lako izvesti toliko napada, bez dobre logistike, bez dobre pripreme. Mete napada nisu slučajno izabrane i, iako su u ovom slučaju direktna meta objekti u kojima su bila smeštena lica koja su bila pod zaštitom Ujedinjenih nacija, stvarna meta ovih napada je vlast i poruka vlatima da se ti, kako ste i vi pročitali u saopštenju, tzv. srpski kolonizatori pomere sa područja Kosova i Metohije. U tom smislu, termin „preuzima odgovornosti“ koji koristi OVK u ovom saopštenju, ukazuje na jedan logičan sled događaja, na koji način i kako oni planiraju dalje aktivnosti. Mi smo, nakon ove akcije i još nekoliko akcija, koje su se dešavale, doneli odluku na osnovu analize, da pokrenemo operativnu akciju „Krug“. Jer nam je ovaj napad, ovi napadi, i nekoliko sledećih koji su se desili istovremeno, dalo potpuno pravo da zaključimo da iza toga stoji dobro organizovana grupa ili organizacija koja ove akcije izvodi.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Znam da imate mnogo informacija koje želite da kažete Pretresnom veću, ali vas molim da dajete konciznije odgovore, koji će se u ovom slučaju odnositi samo na pitanje sinhronizacije. Moje sledeće pitanje. Na ekranu, pred vama, je prvi paragraf tog saopštenja za javnost, broj 18. Vi ste upravo spomenuli srpske kolonizatore. Na koga misle u ovom saopštenju za štampu, kada kažu „srpski kolonizatori“? U čemu je to značaj za ciljeve OVK i akcije koje su oni poduzeli?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Radi se, znači, o licima koja su, u svojstvu izbeglica sa područja Republike Hrvatske, smeštena na područje Kosova i Metohije.

TUŽILAC RE – PITANJE: Takođe, u odnosu na tzv. srpske kolonizatore, molim vas, pogledajte paragraf 21(e), vaše izjave, i tu se pominje i saopštenje za javnost OVK 22, u vezi sa napadom na 3 kuće u Babaloću/Baballoq. . .

SUDIJA ORIE: Mislim da ste mislili na 20(e).

TUŽILAC RE – PITANJE: Da, 20(e). Izvinjavam se.

ADVOKAT GUY-SMITH: Takođe taj izraz „takozvani“ je izraz oko kojeg se vodi rasprava u ovom postupku. Takođe izraz „kominike“ koji koristi gospodin Re za saopštenje za javnost, uz „takozvani“, takođe je nešto koji je on upravo upotrebio i ja želim da se napravi razlika u određivanju toga ko to koristi izraz kada kaže „takozvani srpski kolonizatori“. Ja se konkretno bavim ovim izrazom, „takozvani“, jer to je nešto što će postati očigledno samo po sebi. To je pitanje koje sam ja pokrenuo u jednom podnesku i u vezi sa svedočenjem ovog svedoka ovde, mislim da se taj izraz, konkretno, vrlo često koristi. Pošto se „takozvani“ koristi, ja skrećem pažnju Pretresnog veća da se bude vrlo oprezan u upotrebi jezika u ovom slučaju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, „takozvani“ sugeriše da ime odražava nešto, neki objekat ili neku osobu ili grupu, koja to, u stvari, nije. U isto vreme, vidim da je u terminologiji koju svedok koristi, u izjavi po Pravilu 92 ter, takođe, taj izraz. Prema tome, nema nikakvih problema da, kada se bavite time, se pozivate, ... dozvolite samo da proverim. Vi ste rekli, „ono što vi nazivate onim takozvanim“, onda je jasno da mislite na nešto što je svedok rekao, a ne nešto što ste vi rekli. Izvolite nastavite.

TUŽILAC RE: A, u isto vreme, ja kažem i to se vidi na ekranu, u njegovoj izjavi, on je rekao „takozvani srpski kolonizatori“. Ja se samo pozivam na ono što je korišćeno u tom dokumentu.

SUDIJA ORIE: Da. Način na koji se jezik koristi, možda može lako da zbuni porotu, ali svakako ne može da zbuni profesionalno Pretresno veće.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja to cenim. Ja sam samo želeo da budem siguran da tu nećemo imati neko sporno pitanje.

SUDIJA ORIE: Izvolite, nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Stijoviću, ja se samo pozivam na paragraf 22(e).

SUDIJA ORIE: Mislim ponovo da je to 20(e).

TUŽILAC RE – PITANJE: Izvinjavam se. Dakle, pogledajte paragraf 20(e), gde se pominje „napad na tri kuće u Babaloću/Baballoq, gde su bili smešteni tzv. srpski kolonizatori, izbeglice iz Krajine“. Ti ljudi, koje tu pominjete, tzv. srpski kolonizatori, da li je to ista kategorija kao i srpske izbeglice koje ste pomenili pre par trenutaka?

ADVOKAT EMMERSON: Samo trenutak. Prilog 10 je izvor ovog paragrafa, a odgovarajući deo priloga 10 se odnosi, ne na napad na kuće u koje su bile smeštene izbeglice, već na stanove koji su bili u procesu izgradnje. Drugim rečima, građevinsko mesto.

TUŽILAC RE: Hvala, ja sam siguran da se to može utvrditi u odgovarajuće vreme, u unakrsnom ispitivanju.

SUDIJA ORIE: Pa, tu se pokreću dva pitanja. Referenca treba da bude što je moguće preciznija, već u glavnom ispitivanju, a onda može da se ispravi u unakrsnom ispitivanju, ali u isto vreme, da li su kuće bile namenjene za smeštaj tzv. kolonizatora ili su se gradile za to, ili su već korištene, rekao bih da je tu vrlo ograničena razlika.

ADVOKAT EMMERSON: Da, ali postavljeno je pitanje o ljudima, koji su bili smešteni u tim zgradama.

SUDIJA ORIE: To takođe nije tačno, gospodine Emerson, već je reč o napadu na tri kuće, a ne napadu na osobe. Dakle, meta napada su bile kuće. Dajte, da pokušamo da ne trošimo sate i sate na nešto što možda nije nevažno, ali predstavlja detalj u odnosu na glavna pitanja kojima se bavi

ovo Pretresno veće. Molim nastavite, gospodine Re, a Odbranu pozivamo ... mislim da se pesmi kaže: „Ostavite to za kišni dan“, to je predugo, ali ostavite to za svoje unakrsno ispitivanje, nemojte stalno prekidati tok svedočenja. Izvolite, nastavite gospodine Re.

TUŽILAC RE: U odnosu na poslednji prigovor, mogu li da podsetim Pretresno veće, takođe i gospodina Emmersona, siguran sam da je on svestan toga. Prilog 3, izjavi gospodina Jakupa Krasniqija, po Pravilu 92 ter, a to je dokaz P328, je izveštaj o samom tom napadu. To je uvedeno u spis i tu se pominje napad na naselje srpskih i crnogorskih izbeglica u Babaloću/Baballoq. To je u saopštenju za javnost OVK, koje je objavljeno u Prištini/Prishtinë ...

SUDIJA ORIE: To i dalje nije rešilo pitanje da li su tim kućama, u to vreme, živele te osobe ili još nisu živele. Kao što sam rekao već ranije, detalji koji su od manje važnosti su upravo ove stvari i molim vas da sada nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Samo bih želeo, izvinjavam se, samo trenutak. Pitao sam vas za napad na konkretno naselje, bez obzira da li su te kuće već bile izgrađene ili nisu. Da li su to bile iste vrste izbeglica, koje ste nešto ranije pominjali?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisu. U tom naselju, možda će i pomoći časnom Sudu da razjasnim ovu situaciju. Znači, u naselju Babaloć/Baballoq je bilo pravljeno jedno specifično naselje sa većim brojem kuća u kome su trebali biti smešteni Srbi i Crnogorci koji su pobjegli iz Albanije, koji su došli kao izbeglice i to je finansirano sredstvima UNHCR-a. I, kako su kuće građene, tako su ljudi useljavani. Znači, tu ima nekoliko desetina kuća. To je bilo, čisto, jedna uža lokacija, na kome su bili smešteni ti ljudi. Znači, ljudi, i kako su kuće pravljene, tako su ti ljudi useljavani i, svi znaju na tom području, da se radi o naselju u kome su bile smeštene izbeglice Srbi i Crnogorci.

TUŽILAC RE – PITANJE: Takođe, u tom konkretnom saopštenju za javnost OVK, pod brojem 22, molim vas pogledajte 1. paragraf, u kojem se kaže: „U saopštenju za javnost broj 22, od 7. jula i 10. jula OVK je izvršio dva pokušaja napada. Prvi napad je izveden na kolaboratora srpskog režima, Shukri Krasniqija iz Ostrozuba/Ostrozub, a drugi napad je bio u Podujevu/Podujevë, na kriminalca Sredoja Radojevića.“ Kraj citata. Da li vi imate bilo kakve informacije o konkretnim napadima na kolaboratora i policajca?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Imamo. Znači, Shukri Krasniqi je ubijen u jednom ugostiteljskom lokalima, a naša saznanja, naknadno, koja smo tokom operativne istrage vodili, ukazuju da je među ta tri lica, koja su izvršila ubistvo Shukri Krasniqija, bio Fatmir Limaj. Što se tiče Sredoja Radojevića, policajca, za njega apsolutno pouzdano znamo da je izvršilac Jasir Barasiti, zvani „Vuk“, lice koje je vodilo aktivnosti OVK na području *Laba*, Podujeva/Podujevë.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ko je bio Shukri Krasniqi, koji se ovde pominje kao kolaborator, u ovom saopštenju za javnost?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja nemam tačne informacije ko je bio, sem toga da se radi o licu koje je viđeno sa pripadnicima policije i, moguće da je to bio kriterijum na osnovu čega je on izabran da bude meta.

TUŽILAC RE – PITANJE: Osoba pod nadimkom Vuk, koja je vodila OVK u tim napadima, da li je imala ime?

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Počela je kiša. Rekli ste da to sačuvamo za kišni dan, ali sad stvarno pljušti. Mi ponovo nemamo nikakve informacije koji je izvor ovih informacija i u čemu je relevantnost ovih informacija, ako je uopšte imaju, u odnosu na iskaz ovog svedoka. Jer, ovo se zaista vrlo udaljuje od same teme, po našem mišljenju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, kada je reč o izvoru informacija.

TUŽILAC RE: Imam nameru da se time bavim. Prigovori se prebrzo ulažu. Ja nisam još otišao sa ovog dokumenta.

SUDIJA ORIE: Ja se i sam pitam, koliko nam detalja treba kada, izgleda, želite da utvrdite da se već nekoliko događaja desilo pre perioda na koji se odnosi Optužnica, a to su događaji koji se povezuju sa OVK i pokrivene su saopštenjima za javnost OVK. Međutim, koliko nam detalja treba za ovaj materijal? To se prilično dovodi u pitanje.

TUŽILAC RE: Pa, to se odnosi na, takođe, na pouzdanost i tačnost materijala koji se nalaze u ovim saopštenjima za javnost OVK i, ako se Pretresno veće seća, čulo je izjavu gospodina Krasniqija u vezi sa činjenicama koje se nalaze u ovim saopštenjima za javnost i pitanje se, takođe, odnosi na pokušaj Odbrane da dovede u pitanje istinitost sadržaja. Gospodin Stijović je osoba koja može da svedoči o istinitosti sadržaja tih saopštenja i da verifikuje tačnost svakog od saopštenja OVK, koji pokazuju eskalaciju aktivnosti OVK u odnosu na one koje su smatrali kolaboratorima i policajcima, sve dok nije došlo do oružanog sukoba, u periodu na koji se odnosi Optužnica. To je vrlo relevantno, da pokaže kako je došlo do eskalacije od napada na srpske kolaboratore i policiju do oružanog sukoba tokom perioda na koji se odnosi optužnica.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, Pretresno veće shvata da, na osnovu prigovora koji su uloženi, u odnosu na sadržaj ovog materijala, vi jeste potrošili neko vreme. Molim vas da vodite računa koliki nam je nivo detalja potreban za tako nešto. Neka to bude ograničeno. Izvolite, nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodin Harvey je zainteresovan, koji je izvor informacija u vezi sa ovim napadima na Shukri Krasniqija i na policajca, gospodina Radojevića. Možete li nam, što je moguće kraće, reći kako je Resor državne bezbednosti došao do tih informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Tako što smo uhapsili grupu pripadnika LPK, u kojoj se nalazio brat Fatmira Limaka i niz drugih lica koja su bila uključena u tu delatnost. To je vezano sa Shukri Krasniqija. A, što se tiče Sredoja Radojevića, preko naših saradnika smo došli do saznanja o licu koje izvodi napade na području Podujeva/Podujevë. Dobili smo broj telefona i dobili smo pseudonim koji koristi u telefonskoj komunikaciji. Pseudonim Vuk. Primenom mera

i prisluškivanja, ustanovili smo da je to lice ključno za organizovanje i izvođenje terorističkih napada na području Podujeva/Podujevë.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li znate kako se zvala ta osoba, po imenu Vuk?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Zahir Pajaziti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li ste utvrdili pouzdanost informacija koje se dobili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Na koji način?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Kombinujući tehniku i izvore, žive izvore o kojima sam govorio.

TUŽILAC RE – PITANJE: A zašto je to bilo toliko pouzdano?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Zato što je izvor koji nam je saopštio podatak, vezano za ubistvo Sredoja Radojevića, bilo lice koje je bilo u bliskoj vezi sa pokojnim Zahirom Pajazitijem i lice koje je, ja sam, ako dozvolite na trenutak, da se sednica zatvori, mogu reći detalj gde se to lice nalazilo da ne bih ugrozio bezbednost. . .

SUDIJA ORIE: Idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA ORIE: Vidim da je spuštена zavesa. Ostaće još koji trenutak spuštена.

SEKRETAR: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas da pogledate pasus 20 (h) svoje izjave, u kojem se pominje ozbiljno ranjavanje dekana Prištinskog univerziteta Radivoja Papovića 16. januara 1997. godine. To se javlja u saopštenju za štampu OVK broj 29, a u pitanju je prilog 13, označen u svrhu identifikacije 946. U svojoj izjavi vi skrećete pažnju na to da je OVK preuzeo odgovornost za ovaj konkretni, odnosno, izvinjavam se ukoliko sam rekao da je broj predmeta 946, u pitanju je, zapravo, 945, označen u svrhu identifikacije. Molio bih da se to ispravi. Kakve ste vi informacije imali u januaru 1997. godine? Molim da se prikaže u sistemu elektronske sudnice odgovarajuće deo saopštenja za štampu OVK. Dakle, kakve ste informacije imali kada je reč o tome zašto je OVK napala Radivoja Papovića? Opisan je kao neprijatelj naroda. Zašto?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Radivoje Papović je bio profesor Fakulteta u Prištini/Prishtinë, odnosno rektor Univerziteta u Prištini/Prishtinë. Pored toga, on je kao istaknuta javna ličnost, vrlo jasno i otvoreno, vrlo često govorio o situaciji na Kosovu i Metohiji i kao dobar poznavalac prilika i kontinuiteta delovanja albanskih separatista, vrlo je jasno i precizno definisano njihove prave namere i ciljeve. U tom smislu on je, i u medijima na

albanskom jeziku i kao tzv. tvrda struja u tom srpskom faktoru, bio stalna meta, prvo javnih napada, a vidimo i 16. januara i terorističkog napada.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je on bio civilno lice?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Znači, profesor Prirodno-matematičkog fakulteta, ja mislim da mu je hemija specijalnost, doktor nauka, vrlo poznata i uticajna ličnost u srpskom življu na području Kosova i Metohije.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko se podudaraju informacije koje je imala DB u odnosu na informacije koje se nalaze u saopštenju za štampu broj 29, koje je objavila OVK 19. januara 1997. godine? Ono što bih želeo da znam jeste da li saopštenje za štampu OVK odražava ono što se dogodilo?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeća stavka u ovom saopštenju za štampu odnosi se na treći napad, čija je meta bila kolaborator. Kakve ste informacije u to vreme imali u vezi sa ovim napadom, u pitanju je Xun Dervishi iz Srbije/Skenderaj?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, Služba državne bezbednosti je odmah, nekoliko sati nakon izvedenog napada, saznala za događaj. Vrlo brzo smo povezali, znači, metodom povezivanja toka događaja i ponašanja lica koja smo pratili kroz svoju aktivnost, da iza ovog napada stoji teroristička grupa iz Prekaza/Prekazi. Znači, da su ovaj napad izveli pripadnici grupe koja je bila oko Adema Jasharija u tom trenutku.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pretresno veće bi, takođe, želelo da zna, šta je bio izvor ove informacije? Koji su bili izvori za DB?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Izvori su bili, pre svega, mi smo imali, ja mogu pomenuti pseudonime, ako nešto Pretresnom veću znači, tih lica koji su bili naši živi izvori, koji su bili izuzetno dobro pozicionirani u tom terorističkom jezgru u Drenici/Dreniče. Znači. . .

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li vi hoćete da kažete Pretresnom veću da su lica na visokom položaju unutar OVK vama pružali informacije o onome što se dogodilo?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Lica vrlo bliska užeg rukovodstvu OVK. Mislim da bi to bilo preciznije, aktivni pripadnici OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li bi otkrivanje pseudonima dovelo u opasnost ove ljude ukoliko to učinimo na javnoj sednici?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne, s obzirom da je taj saradnik Službe državne bezbednosti, nakon 1999. godine, kompromitovan, da su pripadnici OVK i NPK saznali o kome se radi i mislim da mogu da kažem i njegov pseudonim, i ime i prezime i bliže detalje vezano za ove okolnosti. Znači, to je lice koje je nakon smrtnog stradanja u Drenici/Dreniče, dobilo čin generala OVK, pseudonim mu je bio Moralec, jedna brigada OVK u zoni *Šalja* se nazvala po njegovom imenu i radi se, ako Pretresno veće misli da treba da kažem ime i prezime, ja ću reći, jer su oni sve to kasnije povukli i to, znači, imenovanje za generala i naziv te brigade. Znači, njemu ne može da šteti i njegovoj porodici.

SUDIJA ORIE: Pa, ukoliko ne nanosi nikome štetu, onda navedite ime.

SVEDOK STIJOVIĆ: Mehe Uka. To je dugogodišnji pripadnik NPRK, preko 15 godina je bio u zatvoru i on je isto bio lice koje je za nas radilo i bilo angažovano tokom izdržavanja kazne zatvora i, kasnije kad je izašao, je bio direktno uključen u delovanje grupe oko Adema Jasharija i delovanje Nacionalnog pokreta za oslobođenje Kosova, koji je vodio *Avni Klinaku* i *Fatmir Homolji*. I mi smo, preko njega, vrlo brzo uspeali da organizujemo akciju hapšenja ovih lica.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zašto je on pružao informacije srpskoj Službi bezbednosti, ovaj pukovnik u OVK?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: On je posthumno bio proglašen za generala i jedna brigada je dobila, brigada OVK je dobila ime po njemu. Osnovni motiv zbog čega je Mehe Uha prihvatio saradnju sa Službom državne bezbednosti bio je vezan za njegovo razočarenje odnosom i karijerizmom pojedinaca u NPK. On je bio ideološki izuzetno opredeljen, marksista, lenjinista tvrdi, i on je nama u razgovoru kazao da ono što se sada dešava u NPK, da nije na nivou njegovog opredeljenja kada se opredelio da uđe u tu partiju.

TUŽILAC RE – PITANJE: Šta mu je DB dala kao nagradu, zauzvrat za ove informacije?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nažalost, sem podrške, pre svega moralne, ništa drugo.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kako ste, u to vreme, ocenili pouzdanost informacija koje vam je on pružao?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: On je bio toliko pouzdan saradnik da mogu pomenuti, kao ilustrativno, dva primera, vrlo proverljiva.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se ovi primeri pominju u vašoj izjavi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pa, ukoliko bi to bilo od pomoći Pretresnom veću ja mogu da postavim pitanje, ukoliko se Pretresno veće, uopšte uzev, zanima za pouzdanost informacija na koje se oslanjao DB.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey, imate reč.

ADVOKAT HARVEY: Možda bi bilo od pomoći Pretresnom veću, ukoliko bi postalo poznato da ali je Mehe Uka, koga je svedok upravo pomenuo, da li je to lice koje je, izgleda, preminulo 1996. godine, ukoliko je tačno ovo istraživanje koje sam upravo obavio na Googlu.

SUDIJA ORIE: Pre svega, da li je to informacija kojom i vi raspolazete ... da je on preminuo 1996. godine?

SVEDOK STIJOVIĆ: Mehe Uka, samo je pogrešno, Mehe Uka.

SUDIJA ORIE: U redu. Mi u pasusu broj 20 vidimo veliki broj podataka o ovim ranim godinama i to, dakle, nije nužno iznenađenje, ukoliko se ovo ne odnosi na događaje iz 1998. godine. Prema tome, gospodine Harvey, ne znam da li je vaše korišćenje pretraživača Interneta Google od neke koristi. Da li vi hoćete da kažete da on nije mogao da pruži pouzdane informacije jer je preminuo pre događaja, pre nego što su se odigrali događaji o kojima je on, navodno, davao informacije?

ADVOKAT HARVEY: Ne, ne želim to da kažem. Ono što ja hoću da kažem jeste da smo potrošili mnogo vremena u vezi sa događajima iz 1996. godine, pa se pitam kada ćemo doći na nešto što se odnosi na optužnicu.

SUDIJA ORIE: Da, dakle, vaš prigovor nema nikakve veze sa pouzdanošću. Gospodine Emmerson, ne postoji, dakle, nikakva posebna zabrinutost u vezi sa pouzdanošću informacija koje je dala ova osoba koja je umrla 1996. godine?

ADVOKAT EMMERSON: Pitam se da li bismo mogli nešto da razjasnimo. Možda sam ja nešto pogrešno shvatio, ali ja sam shvatio da se ovo odnosi na informacije koje je on odavao kao izvor u vezi sa događajima koji su se odigrali 1997. godine.

SUDIJA ORIE: Morao bih to da proverim. Gospodine Re.

TUŽILAC RE: To se ne kaže u saopštenju za štampu. Saopštenje za štampu je od 16. januara 1997. godine i tu se ne kaže kada je, zapravo, došlo do napada na ovu treću metu, odnosno kada su napali ovog srpskog rektora, odnosno kada je došlo do napada na gospodina Xun Dervishija.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja gledam sada, upravo, samo saopštenje za štampu. Ovaj treći napad je iz januara meseca, druga akcija od 16. januara, a treći, za treći napad se ne navodi datum. Pošto je to treći napad, međutim, moglo bi se pretpostaviti da je on sledio nešto docnije, pa da se on odigrao 1997. godine.

SUDIJA ORIE: Dozvolite da proverim. Gospodine Re, da li je redosled zbivanja, po vašem mišljenju, onaj u skladu sa logikom koju iznosi gospodin Guy-Smith ili biste vi želeli da iznesete nešto drugo?

TUŽILAC RE: Pa, ja nemam nikakvih informacija u ovom saopštenju za štampu, s obzirom na to kada je došlo do napada na gospodina Xun Dervishija. Ne želim da iznosim argumente da li se to dogodilo tog meseca ili prethodnog meseca.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, uz pomoć pretraživača Google izgleda da je napad na rektora Univerziteta, koji je takođe bio jedan od glavnih vođa srpske Socijalističke partije, da se ovaj napad odigrao ili 15. ili 16. januara 1997. godine.

SUDIJA ORIE: A kada govorimo o pouzdanosti, vi gospodine Harvey, smatrate da je pretraživač Google veoma pouzdan izvor?

ADVOKAT HARVEY: Pa, smatram da je pouzdaniji od ovog svedoka, časni Sude.

TUŽILAC RE: Da li, onda, Odbrana priznaje da je OVK napala rektora Univerziteta u Prištini/Prishtinë, s obzirom da je reč o srpskom kolaboratoru, 16. januara 1997. godine?

SUDIJA ORIE: Nemojte, molim vas.

ADVOKAT HARVEY: Ne, neću da se spuštam na ovaj nivo, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, nesavršen pokušaj da se provere određeni datumi i nesavršen pokušaj da se vidi da li je neko lice, za koje se navodi da je umro 1996. godine, moglo da pruži informacije o događaju koji se možda odigrao 1997. godine, to je pitanje koje se ovde postavlja. Dakle, reč je o pouzdanosti izvora. Pretresno veće nema nameru da se često oslanja na gospođu ili gospodina Google, dakle na pretraživač Interneta, ukoliko ne postoji ozbiljna zabrinutost u pogledu pouzdanosti izvora, možda, na osnovu onoga što je ponovo predočeno, ne kao konačan odgovor, već kao pokušaj da se na brzinu utvrdi pouzdanost određenih podataka. Naravno, možda bi bilo neophodno da se još malo istraži koliko je pouzdan ovaj izvor. Možete da produžite.

SVEDOK STIJOVIĆ: Oprostite, časni Sude, ako dozvolite da se obratim.

SUDIJA ORIE: Da. Možda ste uočili da su postavljena određena pitanja u vezi sa tim ko je mogao da pruži informacije o događajima koji su se odigrali u određenom trenutku. Ukoliko, mada ste vi svedok, ali ukoliko vi imate nekih saznanja koja bi mogla da nam budu od pomoći da bolje shvatimo ove dokumente, budite slobodni da nam pružite tu informaciju.

SVEDOK STIJOVIĆ: Kada smo govorili o Zahiru Pajazitiju, ja sam pomenuo lice koje nam je iz zatvora dostavilo broj telefona i pseudonim Vuk, koji je koristio Zahir Pajaziti. To lice nije Mehe Uka. Mehe Uka je lice pod pseudonimom Moralec, koje je bilo uključeno u delatnosti OVK i oko grupe Adama Jasharija u Prekazu/Prekazi i lice koje pomoglo da pratimo Zahira Pajazita i potvrdimo da je on ključni organizator ove akcije na Radivoja Papovića. Nije Mehe Uka. Znači, ja sam pomenuo ranije da se radi o licu koje je bilo na odsluženju kazne zatvora, mogu da kažem i zatvor, ako treba, u Srbiji, ali, da li ima potrebe da. . . Znači, ne radi se o istom licu, koje je pomoglo oko napada na Radivoja Papovića.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, izvolite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Želeo bih da pogledamo pasus 20(o) izjave, gde se pominje saopštenje za štampu broj 40. To je broj dokumenta označen u svrhu identifikacije P953. Gospodin Jakup Krasniqi je dao iskaz u predmetu Limaj, to je stranica 3325, transkripta u tom predmetu, dakle, sastavni deo njegovog svedočenja u predmetu Limaj. Tu se pominje niz napada u novembru 1997. godine, na različite ljude, koje vi pominjete u svojoj izjavi. Prvo lice koje se pominje je izvesni Zdravko Tomčić. U saopštenju za štampu se pominje da je bio predsednik opštine Podujevo/Podujevë, u operativnoj zoni broj 5 i da su njega nametnuli Srbi. Kakve je

informacije DB, u to vreme, imao o ovom konkretnom napadu i šta se podrazumeva pod tim da je on bio predsednik opštine koga su nametnuli Srbi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, ja ću početi od pozadi. Znači, Tomčić, ja mislim da je bio Zdravko, nemojte da me držite za ime da je sigurno. Znači, Tomčić je imenovan od strane Skupštine Srbije na mesto predsednika Skupštine opštine Podujevo/Podujevë, zbog bojkota Albanaca sa tog područja u učešću u vlasti. I, ako se u tom kontekstu posmatra da je nametnuto, on nije nametnut, nego je zbog nefunkcionisanja lokalne samouprave, zbog bojkota Albanaca i neželje da učestvuju u organima vlasti, Skupština je morala da donese odluku i da imenuje lice koje će obavljati dužnosti koje su propisane zakonom. I, u tom smislu je Tomčić bio predsednik opštine. Za nas je bilo, što se tiče ovog prvog dela, za nas je bilo veliko iznenađenje napad na ovo lice, s obzirom da je to lice, da se on nalazio sa mestom stanovanja na području opštine Kuršumlija, to je granična opština sa opštinom Podujevo/Podujevë, u kojoj se nalazio, ali je poruka bila vrlo jasno, da ni u Kuršumliji, ni predsednik opštine, ni bilo koja druga funkcija, ni bilo koje drugo lice ne mogu biti sigurni.

TUŽILAC RE – PITANJE: Je li on bio civil?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se informacije iz ovog saopštenja za štampu OVK, tj. da je on napadnut ručnom bombom, poklapaju sa onim što je DB znala šta se zapravo odigralo?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno da. Služba javne bezbednosti je napravila i uviđaj i došla je do određenih delova te ručne bombe koja je bačena u dvorište porodične kuće gospodina Tomčića. Postoji kompletna dokumentacija, kriminalističko-tehnički obrađena, za čitav slučaj.

TUŽILAC RE – PITANJE: U izjavi, u pasusu 20(r), 20(s) i 20(t) pominjete isto saopštenje za štampu, kada je reč o napadu na jednog vašeg kolegu, Dragana Davidovića. Osim toga, tu je još jedan policajac, Željko Lutovac, zatim ubistvo Dalipa Dugolija i otvaranje paljbe na avion Cesnu, na aerodromu *Goleš*. Ono što mene zanima, koliko su, uopšte uzev, tačne informacije koje su sadržane u saopštenjima za štampu OVK ili, koliko su one saglasne sa onim informacijama koje je DB u to vreme imao?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Što se tiče konkretnog slučaja, apsolutno nije tačan navod iz segmenta (t), gde se kaže o obaranju aviona tipa Cesna, na aerodromu *Goleš*, 26. novembra 1998. godine i to je bila stvar koja se redovno pojavljivala u tim saopštenjima za javnost Oslobodilačke vojske Kosova, koja je u propagandnom smislu vrlo često kvalifikovala da je u njenim akcijama, znači uopšteno, u njenim akcijama i napadima nanesen veliki, naneseni veliki gubici okupatoru ili da su se oni povukli bez ikakvih posledica. Što se tiče ubistva Dalipa Dugolija, to je. . . Pardon.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko je, kada je reč o ovom konkretnom saopštenju za štampu, mislim da ste vi pomenuli 26. novembar 1998. godine. Jeste li vi maločas rekli 1998. ili 1997? U transkriptu piše 1998. godine.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je greška. 1997, nego ovde, u ovom stavu (s), to me zbunilo, ja se izvinjavam, čuo sam za ubistvo Dalipa Dugolija krajem 1998. godine, greška, verovatno, u kucanju.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu.

SUDIJA ORIE: Pretpostavljam da izveštaj iz decembra 1997. godine nije mogao da se bavi pitanjima iz novembra 1998. godine. Dalje, gospodine Re, želeo bih da skrenem vašu pažnju, da u prilogu 10 je došlo do jedne zbunjujuće tipografske greške u verziji na engleskom. U prvom saopštenju za javnost, koje se ovde pominje, trebalo bi da bude 21. kao u originalu, a ne 22.

ADVOKAT EMMERSON: U istom tom dokumentu, upravo smo gledali podparagraf (s), pretpostavljam da je to isto greška u kucanju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pretpostavljam, ali bih mogao da to pojasnim sa svedokom.

SUDIJA ORIE: Učinite to, pa ćemo onda ići na pauzu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine, želeo bih da proverimo, ovaj datum u potpagrafu (s), gde se pominje novembar 1998. godine, to bi trebalo da bude 1997. A, druga stvar koju želim da vas pitam, je u odnosu na ono što je napisano u paragrafu (s), pardon, paragrafu (r) i (s), i kako se to može uporediti sa tačnošću onoga što se nalazi u saopštenju za javnost OVK? Da li je to saopštenje za javnost OVK tačno, koliko je to vama poznato, i možete li nam reći, da li je tačan datum novembar 1997?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, što se tiče paragrafa (r) i on je apsolutno tačan, što se tiče datuma i informacija koje su date u tom paragrafu vezano za ubistvo Dragana Davidovića. A, što se tiče ovog paragrafa (s), greška je u, znači, novembar 1997. godine. Znači. . .

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li saopštenje za javnost OVK tačno održava, na osnovu informacija koje su vama na raspolaganju, da li tačno održava ono što se desilo, sa izuzetkom navodnog pokušaja napada na Cesnu, koja je oborena?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Po meni, ne odražava, jer Žarko Milošević je moj blizak prijatelj, policajac, i on mi je objasnio, a i kroz službenu dokumentaciju, službena dokumenta sam znao kako je došlo do tog događaja. U saopštenju za javnost Gjocaj se predstavlja kao istaknuti član OVK, mi nismo imali saznanja da je on u OVK. Znali smo da je simpatizer OVK i on je na jedan krajnje podmukao način, lukavo, izvukao pištolj u vozilu u kome se nalazio kada je privođen i usled nepažnje policije, ubio jednog policajca, ranio Žarka Miloševića i ovog trećeg, Lutovca.

SUDIJA ORIE: Jedno opšte pitanje, u odnosu na sva ova dokumenta. Ako date datum u izjavi po Pravilu 92 ter, da li, po pravilu, taj datum uzimate iz dokumenata ili se vi lično sećate tih datuma?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja se, na osnovu sećanja govorim o mesecu, a kada dokumenat pogledam onda mogu precizno da kažem datum. Znači, u određenim situacijama direktno se pozivam na

datum, vremenski okvir kada se to desilo. Ovo je, znači, bilo jasno za sećanje, zato što je tog istog dana bio napad na policijsko odeljenje u Rzniću/Irznıq.

SUDIJA ORIE: Mogu li vas, onda pitati, samo trenutak, u jednom od dokumenata na koji ste se pozivali, bilo je reći o dva napada. Jedan je bio na Shukri Krasniqija, a drugi na Sredoja Radojevića, a zatim, bilo je reći o napadu na četiri policijske stanice i, zatim, o razaranju tri stana u Babaloću/Baballoq. Ta tri događaja, kada je reč o objavljivanju saopštenja za javnost koji se na njih odnose, kako se vi to toga sećate? Kakav je bio njihov odnos, tih događaja i saopštenja za javnost i njihovog objavljivanja?

SVEDOK STIJOVIĆ: Saopštenja za javnost su se pojavljivala dan ili nekoliko dana nakon izvršenog događaja, a objavljivanje tih saopštenja u „Zeri i Kosoves“ je zavisilo, pošto je to list koji se štampao u Švajcarskoj, zavisilo od njegovog periodičnog izlaženja. Znači, sa razvojem ovih terorističkih aktivnosti, OVK je podigla nivo te informisanosti na zavidan nivo, pa je odmah posle napada izdavala saopštenje. Ali, u ovoj fazi, ta saopštenja su bila naknadno, dan, dva, tri je trajalo, a nakon toga su se saopštenja objavljivala u glasilu „Zeri i Kosoves“. Da bi, u kasnijoj fazi, ta saopštenja bila slata svim medijima, u domaćim, unutrašnjim, medijima i spolja.

SUDIJA ORIE: Ali, saopštenja za javnost su uvek sledila nakon jedan ili dva dana. Da li je moglo proći, recimo, sedam dana, nedelja ili više, ili je uvek to saopštenje za javnost bilo u roku nedelje nakon događaja?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja sam uveren da, znači, da se i površnom analizom tri do pet dana da je bio maksimum od izvršenog napada do preuzimanja odgovornosti. Znači, upoređivanjem se može videti. Kasnije, u fazi 1997, 1998, 1999. to preuzimanje odgovornosti je teklo, napad za napadom.

SUDIJA ORIE: Pitam vas iz sledećih razloga. U vašoj izjavi, po Pravilu 92 ter, u paragrafu (e), vi pominjete tri saopštenja za javnost OVK i kažete da su svi bili od 14. avgusta. Ja se pitam, na osnovu čega ste vi zaključili da su se događaji, koji su opisani, odigrali u julu, 7. i 10. jula, zatim da je napad na četiri policijske stanice bio 2. avgusta i, konačno, napad na stanove u Babaloću/Baballoq bio 8. avgusta? Na osnovu čega ste vi zaključili sve to iz ova tri saopštenja za javnost od 14. avgusta? To sam se pitao.

SVEDOK STIJOVIĆ: Vrlo dobro se sećam ovog saopštenja i ovog događaja. Znači, ovo što je, tog dana kada je objavljeno u „Zeri i Kosoves“, napravljen je prikaz saopštenja 21, 22 i 23 o izvedenim napadima koji su izvršeni na tom području. Sva datirana 14. avgusta, dozvolite da sam, možda, napravio propust ili grešku, da sam pogrešio da su istog dana. Znači, sigurno je, kada bi imali ovde saopštenje broj 21, da je to, znači, gde je ubijen Radojević, da je to saopštenje bilo dan do pet dana nakon ubistva Radojevića. A ovo glasilo „Zeri i Kosoves“ je u ovom slučaju, konkretnom, sublimiralo ta tri saopštenja i opisano je šta se dešavalo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Ja jednostavno gledam, u vezi s tim, u prevod priloga 10, a to je prevod iz članka u „Zeri i Kosoves“, gde se navode sva tri saopštenja za javnost, i tu se kaže da je reč o 29. avgustu.

SUDIJA ORIE: Ne, ne, bojim se, gospodine Emmerson, da ste vi napravili grešku. Jer, ovde se pominje 14, a 29. avgust, a na osnovu onoga što sam ja shvatio, datumi u saopštenju za javnost, naime, svedok je na osnovu toga, u svojoj izjavi, rekao da je datum 14, odnosno da su se svi ti događaji odigrali 14. avgusta, dok se ova druga saopštenja za štampu odnose na potpuno drugo, odvojena su u vremenu, jedno od drugog. Dalje, gospodine Re, ja imam još jedno pitanje, a onda stvarno moramo da idemo na pauzu. Reč je o paragrafu 20 (a), možemo li ga pozvati na ekran. On se odnosi na prilog 5, a to je P937. Molim da se to pozove na ekran. Da. Gospodine Stijoviću, u vašoj izjavi, po Pravilu 92 ter, vi kažete da je u junu 1995. napadnuta policijska stanica u Rzniću/Irznîq. Ja imam teškoća da potkrepim tu informaciju u prilogu 5, a to je P. . . Molim vas, pogledajte to je P937.

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja mogu, znači, u drugom pasusu, evo piše da je napadnuta . . .

SUDIJA ORIE: Molim vas ponovite, prevodioci nisu mogli da vas prate. Molim vas pročitajte ono što ste rekli, da je u 2. paragrafu.

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne u 2. paragrafu. Ja čitam iz, meni je na ekranu saopštenje broj 13. I u drugom pasusu piše da je napadnuta, da je napadnuta policijska postkomanda, znači, stanica srpske policije u selu Rzniću/Irznîq, da je izvršen napad.

SUDIJA ORIE: Kada je izvršen napad?

SVEDOK STIJOVIĆ: Da vam kažem iskreno, znači, istog dana kada se desio događaj sa Davidovićem, Lutovcem i Miloševićem. Jer, taj napad koji je izveden u Rzniću/Irznîq, u radio vezi došlo je do komešanja i određene nepažnje radnika policije koji su vozili ovo lice koje je bilo lišeno slobode u vozilu za prevoz uhapšenih.

SUDIJA ORIE: Da. Moj problem je sledeći. U vašoj izjavi vi kažete da se to desilo u junu 1995. Međutim, u mom tumačenju ovog saopštenja za javnost, broj 13, napad na policijsku stanicu u Rzniću/Irznîq je, a to je izgleda u skladu sa nekim drugim dokazima koje smo imali, do njega je došlo u aprilu, a ne u junu, iako je ovo saopštenje za javnost iz juna.

SVEDOK STIJOVIĆ: Apsolutno je sigurno da je na Odeljenje policije u Rzniću/Irznîq, da su vrlo često izvođeni napadi. Znači, da je u aprilu izveden napad je isto tačno i vrlo lako se može proveriti kroz dokumentaciju Javne bezbednosti ili SUP-a Dečane/Deçan. A, isto je tačno, da je taj dan kad je ubijen Davidović u vozilu i kada su Lutovac i Milošević ranjeni, da je taj dan, u tom trenutku, izveden napad na Odeljenje policije u Rzniću/Irznîq i to što su oni čuli na radio-vezi, da je Odeljenje policije u Rzniću/Irznîq tražilo pomoć, je dovelo do određene nepažnje u njihovom ponašanju, koji je Gjocaj, koji je bio uhapšen, iskoristio, izvukao pištolj od jednog od policajaca, pucao i ubio Davidovića, a ovu dvojicu ranio i nakon toga je došlo, u toj međusobnoj pucnjavi i on je ubijen. Znači, trenutak napada Odeljenja u Rzniću/Irznîq i poziv za pomoć iz

stanice u Rzniću/Irzniq je opredelio Gjocaja da iskoristi taj trenutak nepažnje i izvuče pištolj. A, inače, Odeljenje policije u Rzniću/Irzniq je vrlo često napadano, ja nisam dublje ulazio u to. To, može se vrlo lako proveriti koliko je napada bilo, da je na kraju policija se i povukla iz tog odeljenja i ostavila taj objekat, policija, bez prisustva ljudstva.

SUDIJA ORIE: Da li se sećate kada se to desilo, kada su se povukli, a da nisu ostavili iza sebe nikoga?

SVEDOK STIJOVIĆ: Pa, vrlo brzo nakon događaja koji su se desili u martu 1998. godine, odnosno nakon sukoba koji je izveden 24. marta u Glođanu/Gllogjan, kada je ubijen policajac Otović. Nedugo posle tog vremena, nedugo posle tog vremena, policija se iz Rzniću/Irzniq povukla, jer je ta, ja sam već kazao to, to Odeljenje policije je bilo pod stalnim napadima, bacanjem bombe, gađanjem snajperskih metaka, znači snajperskim hicima, napadi automatskim oružjem, i onda je, po meni, doneta pogrešna odluka od strane rukovodstva policije, da se ljudstvo iz policijskog odeljenja Rznić/Irzniq izmesti, ono je povučeno u Dečane/Dečan i na dalje policija je izvodila svoje aktivnosti putem pojačanih pokretnih grupa, većih grupa policije koja se kretala na tom području, a objekat, znači, teritorijalno je ostavljen.

SUDIJA ORIE: Da. Nije sasvim jasno, vi ste, takođe, pomenuli ono što se desilo u junu. Da li je onda bio još jedan napad na policijsku stanicu u Rzniću/Irzniq, i u junu ili. . . ?

SVEDOK STIJOVIĆ: I u junu i u aprilu. Ja, časni Sude, mogu odgovorno da vam kažem da su ti napadi bili toliko česti da bi bilo vrlo bitno za vas da dobijete, možda, taj spisak napada i posledice tih napada koji su se dešavali tamo. Stanica Rznić/Irzniq, policija je bila jedna od stalnih meta, kao stanice policije u Klinčini/ Klinčinë, u Čelopeku/Çallopek, to su bila mesta koja su bila pod stalnim napadima.

SUDIJA ORIE: Da. Ja sam, možda, bio zburjen poslednjim pitanjem. Ovo je sve, naravno, 1995, a ne 1998. Hvala što ste me podsetili na to, da je to bilo 1995. godine. Sada ćemo napraviti pauzu, do 16.30 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Izvolite nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Stijoviću, pre pauze, gledali smo prilog 21, a to je obeleženo u svrhu identifikacije, brojem P953 i želim samo da uputim Pretresno veće na referencu u dodatku 5, odnosno to je gospodin Jakup Krasniqi, njegova izjava po Pravilu 92 ter i tu se pominje, a to je inače dokument P328, tu se pominje jedna publikacija, samo ne znam da li imam pravi dokument.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Stijoviću, sledeća stvar koju želim da pogledamo, u paragrafu 20 (k), vi pominjete smrt Ali Qullapeku i kažete da je 40-ih i 50-ih godina on bio doušnik DB-a. OVK je preuzeo odgovornost za njegovo ubistvo, u saopštenju za javnost broj 35, od 5. avgusta 1997. godine, a to je prilog 16 vašoj izjavi, obeležen u svrhu identifikacije brojem P948. Ja bih samo želeo da kažete Pretresnom veću, šta ste mislili pod tim kad ste rekli da je on bio doušnik 40-ih i 50-ih godina?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: On je bio aktivni saradnik Službe državne bezbednosti.

TUŽILAC RE – PITANJE: I, koliko je vama poznato, koliko su ljudi u selu to znali, u selu gde je on živeo, blizu Glogovca/Gllogovc, u selu *Tertenik*?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Selo se zove Trstenik/Tërstenik. Trstenik. Možda je greška samo u prevodu, Tertenik. A, posle, početkom 80-ih godina i 90-ih, kada je došlo do političkih previranja na Kosovu i Metohiji i kada je značajan broj ljudi, po pozivu Demokratskog saveza Kosova, napustio institucije sistema, tako je, tim putem i po tom pozivu otišao i jedan broj radnika Državne bezbednosti. Od početka 90-ih godina bilo je, u njegovoj široj okolini, poznato da je on bio saradnika Službe državne bezbednosti u ranijem periodu.

TUŽILAC RE – PITANJE: A u saopštenju za javnost, broj 35, koje je na ekranu, a to je u svrhu identifikacije obeleženo brojem P948, kaže se: „Pre toga gerilske jedinice su se pobrinule za ubistvo Ali Qullapekua iz Trstenika/Tërstenik i Ramiza Lukua“ Koje su bile vaše informacije, šta su oni uradili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ali Qullapeku je bio u tim godinama da nije nikome ništa mogao da uradi u tom periodu. Znači, to je bila starija osoba, starija ličnost, jakog slabog imovnog stanja, izopšten u. . .

TUŽILAC RE – PITANJE: To je u vašoj izjavi. Ja vas pitam, šta su oni njemu uradili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ali Qullapeku? Ubili su ga u selu u kome je živeo. Pripadnici OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: To se, takođe, pominje u prilogu 2, izjave po Pravilu 92 ter, Jakupa Krasniqija, a to je P328. U paragrafu 21 vaše izjave, molim vas da pogledate taj paragraf sada, Pretresno veće je odlučilo da se ne uvodi izjava u ovom obliku. Vi ste pomenuli diverzantsko-terorističku grupu. Možete li nam objasniti šta ste mislili pod tim izrazom „diverzantsko-teroristička grupa“? Ko je to koristio, i u kom kontekstu?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: U početnom razvoju terorističkih aktivnosti OVK, kvalifikacija izvršioca tih terorističkih napada je bila da to čine diverzantsko-terorističke grupe. Naziv je bio, pre svega, vezan za karijerizam u hijerarhiji vlasti i neprihvatanje da se stvari nazovu pravim imenom, odnosno u tom periodu u kome se taj termin koristi u komunikaciji i informisanju u Službi državne bezbednosti, već tada se radilo o vrlo jasno izraženoj organizovanoj terorističkoj organizaciji. Taj period je, znači, bio period terorizma i, nakon toga, je iz te eskalirajuće terorističke delatnosti, početkom 1998. godine, došlo do oružane pobune na Kosovu i Metohiji. Milim da je političko i državno rukovodstvo, i policijsko, pomenuo sam zbog čega policijsko, vrlo nepotrebno minimiziralo stepen i značaj opasnosti za državu koju je imala Oslobođilačka vojska Kosova. To je u mnogome i doprinelo u neblagovremenom i neadekvatnom donošenju odluka državnog rukovodstva na suzbijanju te delatnosti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Samo u odnosu na izraz „diverzantsko-teroristička grupa“, možete li nam reći to na srpskom, te reći?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Diverzantsko-teroristička grupa.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je skraćenica za to DTG?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada se u dokumentima pominje DTG, dokumentima koji su prilog vašoj izjavi, i drugim dokumentima koji potiču od zvaničnih srpskih arhiva u tom periodu, da li se tu misli na OVK ili na nešto drugo?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Misli se na OVK, a pogrešno se koristi termin DTG, koji analitika i mi u analitici nismo koristili, nego smo te informacije koje smo dobijali sa terena, te izveštaje sublimirali i u izveštavanju koristili termin „tzv. Oslobodilačka vojska Kosova“.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ako pogledate prilog 23, u vašem kompletu dokumenata, a obeležen je brojem P955, u svrhu identifikacije, to je informacija zamenika saveznog ministra za spoljne poslove i govori o operacijama Ministarstva unutrašnjih poslova na Kosovu, a datum je 16. mart 1998. i pogledajte, tu se kaže: „Mi smatramo da se operacije organa MUP-a ne mogu opisati kao unutrašnji oružani sukob u smislu člana 3. Ženevske konvencije. To se odnosi na policijske akcije, usmerene na sprečavanje krivičnih dela, dela terorizma. To je vrlo važna razlika. Opisati gore pomenute incidente, kao unutrašnji oružani sukob, može se tumačiti kao implicitno priznanje tzv. Oslobodilačke vojske Kosova, kao zaraćene strane, što bi, takođe, imalo određene međunarodne pravne implikacije. To je, takođe, značajno da bi se utvrdila bilo kakva moguća jurisdikcija Međunarodnog krivičnog suda u Hagu, koji je odgovoran isključivo za zločine počinjene u međunarodnim –internim sukobima, sa izuzetkom zločina genocida.“ Dakle, ovde se govori o akcijama policije da se spreče zločini. Ovaj dokument, ... koliko je vama poznato, koliko se naširoko distribuirao taj dokument? Naime, kakva je bila njegova priroda?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, on se, ja ovaj dokumenat sam video, međutim, ovaj dokumenat nije bio široko distribuiran. Znači, on je išao ka rukovodećem, znači, sastavu, Resora javne i državne bezbednosti, a od strane Resora javne i državne bezbednosti išlo je obaveštenje nižim organizacionim jedinicama o postupanju i korišćenju terminologije o ovom slučaju. To je ono, i vrlo karakteristično, što sam kazao, nije se bavilo suštinom i stvarnim, faktičkim stanjem onoga što se dešava. Više se razmišljalo o formi i ta forma i to minimiziranje OVK je dovelo do svega ovoga što se desilo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Vi ste, maločas, pomenuli korišćenje skraćenice DTG, umesto OVK. Ovaj konkretni dokument, koji je distribuirao zamenik ministra za spoljne poslove, kako se ovaj dokument uklapa u to korišćenje skraćenice DTG, umesto OVK?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, uklapa se tako što ovaj dokumenat, koliko sam razumeo, je iz marta 1998. godine i ovde se, u martu 1998. godine, govori o aktima terorizma. A u martu 1998. godine na Kosovu i Metohiji je bila oružana pobuna, začetak oružane pobune. Znači, isto, minimiziranje faktičkog stanja na terenu, zbog nekih drugih interesa. Vi ste pročitali razloge zbog čega je to.

TUŽILAC RE – PITANJE: Na čemu vi zasnivate svoje mišljenje, kada kažete da je u martu 1998. godine došlo do početka oružane pobune?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Zato što je od marta meseca krenula eskalacija te delatnosti, da su političke aktivnosti albanskih političkih partija, bile stavljene u funkciju NPK i OVK, a konkretno na terenu je to značilo utapanje partija Albanaca, koje su bile na terenu, znači, Demokratskog saveza Kosova, Parlamentarne partije i ostalih u strukturama OVK, preuzimanje kontrole nad značajnim delom teritorije na prostoru Kosova i Metohije od strane OVK, o prekidu, ubrzo i prekidu komunikacija i saobraćaja na prostoru Kosova i Metohije, tako da je vrlo brzo, nakon ovoga, već bi se u aprilu i maju moglo reći da je putni pravac Peć/Pejë - Priština/Prishtinë, koji je bio od strateškog značaja za Srbiju, bio u potpunom prekidu, bio potpuno nebezbedan, kako za kretanje civilnih, tako i za kretanje vojnih i drugih vozila.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, imate reč.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, ukoliko bih mogao nešto da dodam. U onoj meri u kojoj ovaj gospodin, u ovom trenutku, iznosi mišljenje, kada je reč o oružanoj pobuni, ja ulažem prigovor na osnovu toga što on nije svedok veštak.

SUDIJA ORIE: Pa, njemu je postavljeno pitanje. Postavljeno mu je pitanje na čemu se zasniva njegovo stanovište, a ukoliko sam ja dobro shvatio, gospodin Re je želeo da sazna koje su činjenične osnove za to. Jasno da je ovde došlo do mešanja izražavanja mišljenja i činjenica.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, svakako je to slučaj, a u onoj meri u kojoj je odgovor iznošenje mišljenja, ja ulažem prigovor na to.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ne brinite, ja od vas ne tražim pravno mišljenje o bilo čemu. Ja bih samo želeo da nam objasnite ovo što ste upravo pomenuli, o utapanju albanskih partija u strukturu OVK, kako bi se preuzela kontrola nad velikim delovima teritorije Kosova. Kakav je bio značaj ovoga, u to vreme, tj. u martu 1998. godine?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo, vrlo, to je bilo jako bitno, od opredeljujućeg uticaja na dalji razvoj događaja na Kosovu i Metohiji. Naime, 21. marta 1998. godine, u Tirani je održana konferencija za štampu NPK, koju je vodio Emrush Dzemailji, u prisustvu, i toj konferenciji za štampu je prisustvo Rexha Iberdemaj, član predsedništva NPK i još jedno lice, ne mogu sada da se setim. Siže sa te konferencije za štampu je bio da nema više mesta za politiku, vreme je za OVK. To je bila jasna poruka da nije, da se politički više nema šta razgovarati, nego da se svi uključe u oružani sukob. I to je, svojim ličnim primerom, Emrush Dzemailji vrlo brzo uradio i iz Tirane je, ilegalnim putem, prešao i sve vreme bio u štabu kod Ramusha Haradinaja, u Glođanu/Glllogjan, koristeći pseudonim radi neprepoznavanja i bezbednosne zaštite.

TUŽILAC RE – PITANJE: U transkriptu, ili sam ja bar tako čuo u prevodu, čini se da ste vi rekli NPK. Da li je to isto što i skraćunica, isto skraćunica što na engleskom zvuči LPK ili je to nešto drugo?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno tako. NPK, LPK, na albanskom je LPK. To je isto.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Da pređemo na 23. pasus vaše izjave. Tu se pominje, tokom 1996. godine, prisustvo OVK. Na primer, „počevši od 1996. godine OVK je prisutan u selima Jablanica/Jabllanicë, u obliku straža, kontrolnih punktova i uvođenje neke vrste policijskog časa“. Pretresno veće je tražilo da se ovo razradi, da se uspostavi temelj za ono što ovde pište. Ne bih želeo da na tome provedemo suviše vremena, ali molim da nam navedete izvore informacija koje su ovde navedene? Kako ste došli do ovog stanovišta koje ovde iznosite?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Izvori informacija su izveštaji Javne bezbednosti. Znači, mi smo na svim sastancima sa pripadnicima Javne bezbednosti, imali informaciju da njihove snage, njihove patrole, izbegavaju da idu na područje Jablanice/Jabllanicë, zato što bi to moglo da izazove, gde bi moglo da dođe do sukoba, jer je bilo izvesno da u tom periodu postoji oružano terorističko organizovanje, da su kretanja noću, na području sela Jablanice/Jabllanicë, pod potpunom kontrolom i da bi svako prisustvo policije moglo da proizvede sukob koji bi mogao da poprими šire razmere. To je bila, u suštini, pogrešna odluka policije. A, kroz naše aktivnosti, aktivnost Službe državne bezbednosti, mi smo potpuno potvrdili, mi smo u stvari, informisali Službu javne bezbednosti o tome šta se dešava na tom terenu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pred kraj pasusa vi kažete sledeće: „OVK je i dalje bila tajna organizacija u Glodanu/Gllogjan i nije svoje prisustvo tako javno potvrđivala kao u Jablanici/Jabllanicë. “ Molim vas da navedete izvor ove informacije, koja je sadržana u vašoj izjavi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, možete li da mi ponovite još jednom pitanje. Ja se izvinjavam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da, reč je o o preposlednjoj rečenici, vi kažete da je „OVK i dalje bila tajna organizacija u Glodanu/Gllogjan“. Želeo bih da kažete Pretresnom veću, šta je izvor informacije, koji vam je omogućio da ovu rečenicu ubacite u svoju izjavu, a naravno, i kakav je bio kvalitet ove informacije?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Izvori informacije su brojni izveštaji koje smo dobijali sa terena. Izvor informacija su saznanja koja smo dobijali primenom tehnike, znači, kontrolom telefona, tajnom kontrolom telefonskih razgovora koje je koristila porodica Brahimaj, merom tajnog praćenja Brahimaja u njegovim čestim odlascima za Peć/Pejë, kontaktima i vezama koje je u tom periodu vodio. Znači, mrežnom i veznom analizom smo vrlo jasno bili ustanovili odnose u toj strukturi i organizaciji i u tom periodu organizacija na području Jablanice/Jabllanicë je bila mnogo značajnija, nego u Glodanu/Gllogjan. I to je ključnu ulogu imao Lahi Brahimaj.

TUŽILAC RE – PITANJE: Na osnovu čega ste to zaključili?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam pomenuo, znači, na osnovu, znači, Lahi Brahimaj je bio pod tretmanom Službe državne bezbednosti. Znači, pod jednim konkretnim oblikom rada i prema njemu su primenjivane tajne mere praćenja, tajne kontrole telefonskih razgovora i u njegovom bližem okruženju imali smo nekoliko živih izvora koji su pratili i dokumentovali njegove aktivnosti u korist Službe državne bezbednosti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih molio da pogledate prilog 24, to je P956, označen u svrhu identifikacije. Molio bih vas da pogledate dva konkretna pasusa.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC RE – PITANJE: Ako biste mogli da pogledate jedan pasus u kojem se pominju izviđačke patrole koje su uvedene i postavljene na brdima *Crmljanska Suka* i *Grgočko/Gërgoc* brdo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ukoliko želite da pogledamo prilog 24, imajte u vidu da su neki delovi ovog dokumenta redigovani. Možete li da nam kažete šta je poreklo ovog redigovanja i šta je ovde skriveno od našeg pogleda?

TUŽILAC RE: Mogu to da uradim.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ukoliko pogledate varijantu na srpskom, postoje određeni delovi koji su redigovani, koji su izbačeni, gospodine Stijoviću, prvi deo se nalazi u gornjem delu. Šta je tu, zapravo, izbrisano, možete li da nam kažete?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja vidim ovde, pored naziva *Brahimaj Lahi*, a ne gore, znači, ovo u gornjem uglu, tu stoje inicijali daktilografa, znači administrativnog radnika koji je kucao ovaj dokumenat. Znači, to je taj levi gornji ugao, ispod datuma 3. 4.1998. godine. Tu su inicijali tehničkog lica koje je kucalo ovaj dokumenat.

TUŽILAC RE – PITANJE: Postoji još jedno mesto koje je redigovano, nešto niže, na ovoj stranici, posle imena *Lahi Brahimaj*, nešto je prekriveno. Šta je to?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Prekriven je oblik operativnog rada koji je primenjivan prema *Brahimaju Lahiju*. On je bio, ja sam to prvi dan svedočenja u Sudu objašnjavao, pod tretmanom službe u obliku prethodne obrade. On je bio, znači, aktivno lice pod obradom Službe, u obliku prethodne obrade. Formalno, ako treba da kažem šta to znači. Znači, o njemu je postojao dosije, lica koja su korišćena njime, primena mera tehnike. Znači, on je bio predmet kontinuiranog rada i praćenja njegove delatnosti i na taj način smo mi ustanovili odnose i veze, pre svega u *Jablanici/Jabllanicë*, a kasnije kako je njegova delatnost se šire odvijala, dokumentovali i otkrivali kontakte i veze na širem području.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Kada je reč o ovome što je ovde precrtano, da li znate, rekli ste da se tu pominju određene mere, odnosno prethodna obrada. Da li znate šta se tu ranije nalazilo?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam, znači, ja mogu da tvrdim da se radi o, znači, oznaci *PO*, prethodna obrada i da tu stoji registarski broj pod kojim se on vodio, njegov dosije u evidenciji *Centra RDB Prizren/Prizren*, odnosno *Odeljenja Državne bezbednosti Đakovica/Gjakovë*, koje je obrađivalo *Lahi Brahimaja*.

TUŽILAC RE – PITANJE: Znate li bilo kakav razlog zbog kojeg bi ova informacija bila precrtana?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne vidim i ja sam bio iznenađen, ne vidim nijedan valjani razlog da se to precрта, čak sam pre bio za to da se njegov dosije ovde donese i vidi o kome se radi. Izvinjavam se, ako je ovo više bilo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih molio da pređemo na pasus koji se vidi, koji će biti prikazan na ekranu, to je posljednji odeljak u verziji na srpskom jeziku. Reč je zvaničnoj belešci od 3. aprila 1998. godine. Želeo bih da vam postavim pitanje koje se odnosi na izviđačke patrole koje su uspostavljene i pozicionirane na ovim brdima. Da li se to odnosi na MUP, na Vojsku ili na izviđačke patrole OVK?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Direktno se odnosi na patrole OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Dva pasusu niže, odnosno drugi pasus, u drugom pasusu ispod toga, piše: „Više od pet godina pripadnici MUP-a nisu ušli u selo Jablanica/Jabllanicë, a to važi i za ostale organe i institucije. “ Da li je to tačno? Na osnovu onih informacija kojima ste vi raspolagali u to vreme, i u koliko je to tačno, molim vas da kažete Pretresnom veću šta je izvor vaših informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno tačno. Izvor informacija su saznanja koja je naš podcentar u Đakovici/Gjakovë prikupio kroz svoje aktivnosti na poslovima praćenja te delatnosti u Jablanici/Jabllanicë.

TUŽILAC RE – PITANJE: Onda se dalje kaže sledeće, postoji tendencija da se, citiram: „proširi područje i da se stvori koridor prema Klini/Klinë i Drenici/Drenicë, tj. prema Glođanima/Gllogjan i dalje prema Republici Albaniji. To predstavlja organizovanu pripremu da se vodi „gerilski rat“, odnosno širi oružani sukob na Kosovu i Metohiji. “ Da li je i to bilo tačno i ispravno, i ukoliko jeste, na osnovu kog izvora informacija iznosite takvo mišljenje?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: To je apsolutno tačno i ispravno. Znači, ukupna saznanja Službe državne bezbednosti na području Kosova i Metohije, znači ne samo ovo što se dešavalo na području Jablanice/Jabllanicë, o čemu govore kolege iz đakovačkog odeljenja, ukazivala su na vrlo jasno opredeljenje OVK da stvori bezbedan koridor na pravcu Drenica/Drenicë - Glođane/Gllogjan – Jablanica/Jabllanicë -Albanija za ubacivanje oružja, terorističke opreme i terorista. To je trebao da bude koridor gde bi nesmetano mogao da teče protok ove opreme. U tom smislu, na tom pravcu, su i izvođene akcije kojima su Srbi, koji su bili na tom pravcu, sela napadana u cilju izazivanja straha, straha i iseljavanja i taj koridor je u jednom trenutku, znači, u onom periodu, kada sam ranije govorio da je bio u prekidu put Peć/Pejë - Priština/Prishtinë, bio živ, živeo. I, tada je iz Albanije, preko Glođana/Gllogjan, preko Jablanice/Jabllanicë, Glođana/Gllogjan, tokom 1998. godine, ogromna količina oružja i opreme i terorista, dobrovoljaca OVK, došla na područje Drenice/Drenicë i na dalje u dubinu Kosova i Metohije.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, da li bih mogao da zamolim za razjašnjenje jednog od prethodnih odgovora. Kada je svedoku postavljeno pitanje u vezi sa tim da pripadnici MUP-a nisu ušli u selo Jablanica/Jabllanicë, tokom pet godina, vi ste na to odgovorili: „Ova informacija je tačna, a što se tiče izvora informacije, to su saznanja koja je dobio naš podcentar u Đakovici/Gjakovë, putem svojih aktivnosti, a naročito tako što su pratili njihove aktivnosti u Jablanici/Jabllanicë. “ Ja vas sada molim da objasnite ko je tu pratio čije aktivnosti u Jablanici/Jabllanicë?

SVEDOK STIJOVIĆ: Selo Jablanica/Jabllanicë je, ja sam na samom početku govorio da je Služba državne bezbednosti na Kosovu i Metohiji bila organizovana po teritorijalno-linijskom principu. Teritorijalno, selo Jablanica/Jabllanicë je pripadalo odeljenju Resora državne

bezbednosti Đakovica/Gjakovë, to je podcentar, odnosno regionalnom centru DB Prizren/Prizren i naknadno, dalje se išlo protokom informacija ka Prištini/Prishtinë. Znači, Đakovica/Gjakovë je bila, neposredno odeljenje Državne bezbednosti u Đakovici/Gjakovë je bilo neposredno zaduženo za praćenje dešavanja u Jablanici/Jabllanicë, kao što je odeljenje Državne bezbednosti u Peći/Pejë bilo neposredno angažovano za praćenje aktivnosti na području sela Glodane/Gllogjan.

SUDIJA ORIE: Da. Ali, ono što je mene zanimalo, da li je to bilo fizičko praćenje onoga što se događa u Jablanici/Jabllanicë ili je to bio nadzor putem saradnika ili doušnika? Dakle, da li je RDB bio prisutan na licu mesta, da li je Resor državne bezbednosti tamo imao svoje radnike ili je samo dobijao informacije od drugih?

SVEDOK STIJOVIĆ: Vi ste, časni Sude, u pravu. Znači, Resor državne bezbednosti je imao određeni nivo operativne kontrole nad dešavanjima u Jablanici/Jabllanicë. Mi smo znali da tamo postoji naoružana teroristička grupa, da je vođa te grupe Lahi Brahimaj, da je kretanje na tom području nebezbedno. Ta saznanja smo dobijali od naših veza, živih izvora koje smo imali. Ta saznanja smo dobijali praćenjem aktivnosti Lahi Brahimaja. Mi smo, sva ta upozorenja, blagovremeno upućivali Resoru javne bezbednosti i tražili od njih da na adekvatan način reaguje i preseče tu delatnost dok je ona bila u začetku, dok je to bila grupica od 40-tak, 50 organizovanih pripadnika na tom području. Međutim, policija je imala jednu sasvim pogrešnu procenu i taj prostor je držala bez kontrole i pomenuo sam zbog čega nije išla na to područje, zbog čega nije imala fizičku kontrolu nad tim područjem. Mi smo imali operativnu kontrolu i znali u svakom trenutku šta se dešava.

SUDIJA ORIE: Da li bi radnici Resora državne bezbednosti pratili gospodina Brahimaja? Rekli ste da su pratili aktivnosti, to može da podrazumeva mnogo što šta. Da li je to značilo da bi neko pratio njegova kretanja i da li bi radnici Resora državne bezbednosti takođe odlazili u Jablanicu/Jabllanicë ili su se i oni držali toga da ne ulaze u selo?

SVEDOK STIJOVIĆ: Naši radnici, znači, Državne bezbednosti nisu odlazili u Jablanicu/Jabllanicë, ali su na izlascima iz Jablanice/Jabllanicë prihvatili Lahi Brahimaja i u njegovim odlascima ka Peći/Pejë i Đakovici/Gjakovë, i kretanju po tom širem području, vršili su tajno praćenje, foto i TV dokumentovanje kontakta koje je imao i vraćali da, znači, do ulaza u Jablanicu/Jabllanicë i puštali ga da uđe. Znači, znali smo gde se kretao, sa kim je kontaktirao u Peći/Pejë, Đakovici/Gjakovë i na taj način smo otkrivali te veze i odnose u toj organizaciji i lica sa kojima je Lahi Brahimaj bio u direktnom kontaktu. To je bio jedan od načina, znači, ta mera tajnog praćenja.

SUDIJA ORIE: U redu. Da li su radnici Državne bezbednosti dobili uputstva, nalog da ne ulaze u Jablanicu/Jabllanicë? Da li su oni dobili nalog da je to područje u koje ne treba da zalaze?

SVEDOK STIJOVIĆ: Pa, ne. Ali, Resor državne bezbednosti je bio relativno mali, imao mali broj pripadnika i, objektivno, ti ljudi su u tim malim sredinama bili prepoznatljiviji. Znači, na području Đakovice/Gjakovë je bilo 30-tak operativaca i njih su svi u Đakovici/Gjakovë znali. I ako je bilo nebezbedno da tamo idu uniformisani pripadnici policije u većem broju, onda je

realno bilo nemoguće da mi tamo uputimo operativca koga svi znaju, znaju koje vozilo vozi i tako da smo mi, posredno, preko naših izvora, preko živih izvora, saradnika, operativnih veza i kroz obavljanje razgovora sa licima, imali kontrolu i pratili dešavanja na tom prostoru. Znači, ni DB nije tamo ulazio direktno.

SUDIJA ORIE: U redu. Moje pitanje je glasilo. Da li su radnici dobili uputstvo da ne ulaze u ovo područje?

SVEDOK STIJOVIĆ: To nije formalno pisano uputstvo, ali je bilo uputstvo da se tamo ne ide, da je nebezbedno po njih i tamo naši radnici nisu išli.

SUDIJA ORIE: U svojoj izjavi vi govorite o tome da MUP nije ulazio u Jablanicu/Jabllanicë. Sada govorimo o radnicima Resora državne bezbednosti, koji takođe nisu ulazili u Jablanicu/Jabllanicë. Da li ste vi imali lično iskustva ove vrste, da li ste imali lična saznanja o tome da radnici RDB nisu prilazili bliže, do samih granica Jablanice/Jabllanicë?

SVEDOK STIJOVIĆ: Jer, kao što nisu ulazili u Jablanicu/Jabllanicë, tako nisu ulazili na područje Prekaza/Prekazi, gde je delovala grupa Adema Jasharija, tako nisu ulazili u jednom delu Podujeva/Podujevë. Znači, postojale su sredine u kojima naši radnici, radnici Državne bezbednosti, zbog bezbednosnog rizika nisu fizički ulazili u te sredine. Mi smo zato i tražili, časni Sude, od Službe javne bezbednosti, od policije, da obezbedi javni red i mir na tom prostoru, kako bi se stvorio prostor za prisustvo i značajnije naše angažovanje na tom prostoru, jer smo ipak računali da su to uniformisana lica, da imaju oružje, mehanizaciju i da ne bi trebao biti problem uspostaviti kontrolu javnog reda i mira na jednom prostoru.

SUDIJA ORIE: Da li ste vi lično učestvovali u zahtevima da uniformisani pripadnici policije obezbede red i mir? Da li ste vi lično učestvovali u upućivanju molbe da to učine?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja nisam direktno bio na tim sastancima i direktno prenosio te predloge i sugestije pripadnicima Javne bezbednosti, ali analitika je, kao jedan ogroman bezbednosni problem, u svojim procenama situacije i daljeg razvoja događaja, stavljala u prvi plan upravo to, nepostojanje kontrole nad teritorijom od strane policije. I, smatrali smo da to ostavlja prostor da se te snage i te strukture dalje šire i da uvlače, uvećavaju svoje članstvo. Znači, u tom smislu, odgovor na pitanje je da smo, u skladu sa našim obavezama, procenama i ocenom daljeg razvoja događaja, sugerisali da se, znači, da se procenama, analizama situacije, da se mora uspostaviti kontrola javnog reda i mira na tom prostoru. Međutim, nije bilo na nama da operativno angažujemo snage, niti je analitika bila u situaciji da to radi.

SUDIJA ORIE: Dakle, koliko sam ja shvatio, odsustvo MUP-a u Jablanici/Jabllanicë, imalo je uticaja na funkcionisanje vaše Službe?

SVEDOK STIJOVIĆ: Apsolutno da.

SUDIJA ORIE: Hvala vam. Gospodine Re možete da produžite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Stijoviću, molio bih vas da pogledate sledeći pasus u svojoj izjavi. Reč je o pasusu 24. To je, takođe, deo izjave u vezi sa kojim je Pretresno veće želelo da dobije dodatne informacije. U ovom pasusu vi kažete da su u martu, 1997. godine, velike količine oružja i drugih materijalno-tehničkih sredstava opljačkane, uzete iz kasarni Vojske u Albaniji, prilikom kolapsa vlasti u toj zemlji i da je OVK to upotrebio i iskoristio za nabavku i skladištenje znatnih količina oružja i druge vojne opreme. Šta je bio izvor informacija koji vam omogućava da to kažete u svojoj izjavi i kakav je kvalitet ovih informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da su ovo najkvalitetnije informacije i da ima nekoliko izvora. Prvi izvor su naša saznanja o dešavanjima u Tirani. Opšte je poznato u tom periodu da ...

prevodilac: Prevodioci vas ljubazno mole da malo sporije govorite.

SVEDOK STIJOVIĆ: Opšte je poznato široj javnosti je bilo da je u periodu januar - mart 1997. godine došlo do sloma sistema u Albaniji, da je došlo do nekontrolisanog izvlačenja oružja i opreme iz vojnih skladišta u Albaniji. O tome su široko izveštavale sve televizijske stanice, ne samo Albanije, nego širom inostranstva. O tome smo imali konkretna saznanja, a najkonkretnije saznanje, koje je potvrdilo tu opasnost po moguću dalju destabilizaciju Kosova i Metohije je bio i izveštaj komisije Ujedinjenih Nacija, koja je upravo zbog toga boravila na tom prostoru i u saradnji sa vlastima Albanije, ustanovila da je u tom periodu, znači, to je zvaničan izveštaj komisije Ujedinjenih Nacija iz leta 1997. godine, da je iz skladišta Vojske Albanije nestalo preko 650.000 komada oružja i ogromna količina oružja. Sve aktivnosti koje je kasnije Albanija preduzimala, zvanična Albanija, vlasti u Albaniji, uz pomoć Međunarodne zajednice, su dovele do toga da je procena ove komisije, komisije Ujedinjenih Nacija, bila da je 30 do 40% tog oružja nije bilo pod kontrolom vlasti i da se najveći te količine, znači, 30 do 40% od 650.000 komada oružja, nalazi u posedu OVK. OVK je ovu situaciju izvanredno iskoristila, to moram da priznam i oni su odmah, na samom početku, takav slom vlasti i sistema iskoristili za prikupljanje i lagerovanje tog oružja i sa prvim mesecima otopljanja, pošto su tamo veliki planinski prevoji i brdoviti, oružje je počelo naglo da pristiže u ogromnim količinama na prostor Kosova i Metohije. Oprema, oružje koje je bilo, znači, automatske puške, poluautomatske puške, puške, bacači, bombe, ogromna količina municije i o tome postoji oficijelni izveštaj u Ujedinjenim nacijama, komisije koja je ispitivala upravo taj slučaj.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da se na trenutak vratimo na prethodni paragraf. Ja sam pre par trenutaka propustio da vas zamolim da nešto razjasnimo. Naime, vi ste pomenuli tendenciju širenja područja koridora, stvaranja koridora prema Klini/Klinë i Drenici/Drenicë. Rekli ste da je bila ideja da se uspostavi koridor između Glođana/Gllogjan, Kline/Klinë, Drenice/Drenicë do Albanije, da bi se moglo uvoziti oružje. O kojem vremenskom periodu govorite?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Oružje na Kosovo i Metohiju je non-stop dolazilo. Međutim, događaji koji su se, znači, non-stop u manjim količinama i to je pretežno bilo u letnjem periodu. Jer, taj deo granice između Jugoslavije i Srbije i Albanije je dosta nepristupačan, planinski, visinama preko 2.000 metara i on je skoro pola godine potpuno neprohodan za kretanje ili prohodan za kretanje manjih grupa. Kada se ovo desilo u Albaniji, znači, od januara do marta 1997. godine, krajem marta i početkom aprila je bio dolazak proleća, otopljanje snegova i

otvaranje tih uhodanih kanala za prebacivanje oružja. I od tada je masovno, masovno krenulo ubacivanje oružja i opreme i terorista.

SUDIJA ORIE: Mogu li ja da pitam? Konkretno pitanje gospodina Rea bilo je o. . .

TUŽILAC RE: O koridoru.

SUDIJA ORIE: Da, da, sad mi je jasno.

TUŽILAC RE – PITANJE: Mene interesuje prilog 24, a to je dokument koji je obeležen brojem P956 u svrhu identifikacije i interesuje me poslednja stranica, deo u kojem se govori da već pet godina pripadnici MUP-a nisu mogli da uđu u Jablanicu/Jabllanicë i da postoji tendencija širenja ovog područja i stvaranja koridora. Moje jedino pitanje je, na koji vremenski period mislite, kada se koridor proširio?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, ozbiljnija priča o koridoru počinje 1997. godine. A koridor je od 1997. do 1998. godine sa manjim ili većim uspehom sve vreme funkcionisao, u zavisnosti od aktivnosti i uspešnosti policije u svojim akcijama, na presecanju takve delatnosti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sudija Orije pre par trenutaka je pitao o izviđačkim operacijama DB u Jablanici/Jabllanicë. Da li ste vi lično, ikada, 1997, 1998. godine išli u područje u blizini Jablanice/Jabllanicë?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam čuo to pitanje gospodina predsedavajućeg. Mi smo pominjali izviđačke grupe OVK iz Jablanice/Jabllanicë. Ne, ne. Nisam

TUŽILAC RE – PITANJE: Zašto niste?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Zato što sam bio šef analitike i nije moj bio posao operativni rad na terenu. Ja sam bio u Prištini/Prishtinë tada. Znači, imali smo područni organ Državne bezbednosti koji se bavio time.

TUŽILAC RE – PITANJE: U sledećem paragrafu Pretresno veće je tražilo neke dodatne informacije od vas u vezi sa izvorom i kvalitetom informacija. To je paragraf 25. Pročitajte, u sebi, na trenutak paragraf 25 vaše izjave.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nije sporno. Može.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ko je bio izvor vaših informacija u vezi sa kontrolom nad Jablanicom/Jabllanicë i Glođanima/Gllogjan koji su imali porodice Brahimaj, odnosno Haradinaj. Možete li nam reći koji je bio izvor vaših informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, živi izvori, lica koja su uhapšena od strane vojno - policijskih, ili vojnih ili policijskih organa prilikom prelaska granice i razgovori koji su obavljani, znači, u zoni aktivnosti o kojima sam govorio. A što se tiče porodice Haradinaj, ja sam u izjavi i kazao, što je kasnije i doprinelo da porodica Haradinaj preuzme važnu poziciju unutar OVK. Glođani/Gllogjan i Jablanica/Jabllanicë su bili na tom pravcu, na tom koridoru koji je išao, i ja tu kažem da je baš ta pozicija, ta lokacija i značaj Glođana/Gllogjan, uz klan, značaj klana Haradinaj, opredeljujući uticao da oni preuzmu vodeću poziciju na tom prostoru. I ono sve što govorim ja u izjavi, oni su bili u stanju da odlučuju ko sme da putuje preko toga, ko ne sme, to

znači za period kada je porodica Haradinaj, odnosno Ramush Haradinaj postao alfa i omega na tom prostoru.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja bih vas zamolio da nam nešto objasnite o živim izvorima, odnosno osobama koje je uhapsila policija ili vojne organizacije. Možete li navesti Pretresnom veću neke primere živih izvora koji su vam dali informacije, informacije policiji ili MUP-u, odnosno vojnim organima?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Mislite imena i prezimena ili uopšteno da kažem samo?

TUŽILAC RE – PITANJE: Da počnemo uopšteno, a možete da bude i konkretni, ali nemojte pri tome ugrožavati nikoga na javnoj sednici, jer možda ćemo morati da pređemo na privatnu za to?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, prilikom svake mogućnosti, koju je Služba državne bezbednosti, koja se pružila Službi državne bezbednosti, da stupi u razgovor ili kontakt sa licem sa tog područja, Služba državne bezbednosti je tu situaciju koristila. Znači, to je bila, to su bile informacije, otvorene, prikupljanje obaveštenja od građana sa tog prostora koji su živeli na tom prostoru. Mogućnosti za to su bile različite, od dolazaka tih ljudi u Dečane/Dečan, Peć/Pejë, Đakovicu/Gjakovë, svakodnevnih aktivnosti koje su obavljane, kontakti koji su stvarani preko policije, u nekim stvarima koje su oni imali da obave u Sekretarijatima unutrašnjih poslova. Znači, svaku mogućnost, od izdavanja lične karte, izdavanja putne isprave i svega ostalog.

prevodilac: Prevodioci vas ponovo mole da malo usporite.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ponovo se izvinjavam. Pored toga, značajni deo informacija je dobijen i prilikom razgovora sa licima koja su uhapšena, lišena slobode u pokušajima ilegalnog prelaska granice i osnovno, ključno, na osnovu čega smo mi imali saznanja, opredeljujuće donosili zaključak o ovom pitanju, znači, čija su saznanja bila opredeljujuća su bili, normalno, saradnici. To je, znači, naša najvažnija kategorija, najvažniji izvor, živi izvor od kojih smo dobijali saznanja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Samo bih želeo da pogledamo izjavu. Pretresno veće je tražilo dodatne informacije pre nego što se to uvede u spis, prvih 9 redova tog paragrafa. Nakon prvih 9 redova je rečenica, „vidi prilog 25, Izveštaj DB iz Peći/Pejë od 24.marta 1998. godine“. Ja želim da vas pitam, kako se ta informacija koju ste uneli na sledeće dve trećine ovog paragrafa odnosi na mišljenje i zaključak koji ste izneli u prvih 9 redova? Koja je veza između ta dva dela?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, ja vidim direktnu vezu, pravo da vam kažem. Znači, ja sam u prvom delu govorio o značaju Glođana/Gllogjan i Jablanice/Jabllanicë, a ovaj Izveštaj DB iz Peći/Pejë, od 24.marta 1998. godine, samo razrađuje, detaljnije i detaljnije daje čitavu situaciju i značaj koji je Jablanica/Jabllanicë, odnosno jablanička grupa, kojom je rukovodio Brahimaj imala u ulozi šverca oružja, municije, eksplozivnih mina iz onog što je dolazilo iz Albanije i u tom smislu oni donose, iznosi jedan vrlo tačan zaključak. Znači, u tom njihovom prikazu, analizi, da selo Jablanica/Jabllanicë predstavlja bazu za pobunjeničke diverzantske i terorističke grupe na području Drenice/Drenicë i Glođana/Gllogjan. A, i imamo, znači, to je

apsolutno u toj funkciji, potvrđuje značaj Jablanice/Jabllanicë za dotur oružja iz Albanije i njegov protok ka dubini Kosova i Metohije, ka Drenici/Drenicë i šire.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zastanite za trenutak, zbog zapisnika. Dokument koji ste upravo pomenuli je dokument koji je obeležen brojem P957 u svrhu identifikacije, a to je prilog 25. Da li ste vi završili sa svojim odgovorom?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći deo vaše izjave kojim želim da se pozabavimo je paragraf 27, jer to je još jedan paragraf za koji Pretresno veće želi da dobije više informacija. Vi kažete: „Dana 26. novembra 1997. godine došlo je do teškog oružanog sukoba u selu Lauša/Llaushë, u opštini Srbica/Sërbica, kada je OVK iz zasede napala motorizovanu policijsku kolonu. Prilikom povlačenja, u unakrsnoj vatri, smrtno je stradao, od zalutalog metka, Albanac po imenu Halit Geci, dok je Shaban Rrecaj ranjen. “ Koji je izvor vaših informacija za to i kakav je kvalitet tog izvora i značaj? Dakle, te tri stvari.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, izvor, više izvora ovih informacija. Prvi izvor ove informacije je službeni izveštaj Ministarstva unutrašnjih poslova, znači jedinica policije na svom radnom zadatku, mehanizovana na putu ka, na pomenutom putu je u zasedi sačekana i došlo je do žestokog sukoba u kome je na policiju otvorena vatra putem ručnih bacača i automatskog oružja. Drugi izvori su bili mediji na albanskom jeziku koji su vrlo, koji su vrveli od hvalospeva da je to prva bitka OVK, da je to bitka kojom je poražena policija, u kojoj su, čak, u tom propagandnom delu išli sa podacima da su tamo oduzeta i neka motorna borbena vozila policije, a saznanje o smrti Halita Gecija i, znači, Halit Geci to je učitelj jedan iz ovog sela, on je ranjen i on je naknadno preminuo i drugi je Rrecaj ranjen, je takođe saznanje koje je bilo opšte poznata stvar. O tome je vrlo opširno izveštavala TV Tirana u večernjem dnevniku, o tome su sutradan svi mediji na albanskom jeziku, koji izlaze u Prištini/Prishtinë, vrlo široko, vrlo detaljno izveštavali.

TUŽILAC RE – PITANJE: A, u čemu je bio značaj tog konkretnog incidenta, u odnosu na ono što se dešavalo tada, u to vreme?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Pa, značaj je bio u tome što je to bila stvarno jedna borbena grupa, mehanizovana jedinica policije, sa značajnim brojem policajaca, upotrebu blindiranih i oklopnih vozila i njih je, znači, vrlo respektivna policijska jedinica koja je sačekana, u zasedi, i sa kojom se ušlo u jedan otvoreni oružani sukob, koji je trajao izvesno vreme i objektivno je došlo do situacije da je policija, znači, tako jaka respektivna jedinica policije, sa respektivnim naoružanjem morala da se povuče iz tog područja, iz tog kraja. U tom povlačenju, u toj razmeni vatre, došlo je do smrti ovog učitelja, znači čoveka koji nikakve nije imao veze ni značaja u ovoj bici, u okolnom selu, zalutali metak, dok je Rrecaj sahranjen, dok je Recaj ranjen, pardon. Kasnije je taj događaj i ta sahrana imala veliki značaj za razvoj OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći paragraf na koji ću vas uputiti je paragraf 32. vaše izjave. Pretresno veće, takođe, traži dodatne informacije o prvih 9 redova tog paragrafa. Sve do pretposlednje rečenice. Pročitajte u sebi.

SUDIJA HOEPFEL: Pre nego što pređemo na sledeći paragraf, mogu li da vas pitam, koja je osnova vaših informacija o uzroku smrti u ovoj pucnjavi Halita Gecija? Kako je on ubijen i da li znate to?

SVEDOK STIJOVIĆ: Znači, ono što je objavljeno u medijima na albanskom jeziku se poklapa sa zvaničnim izveštajem Ministarstva unutrašnjih poslova, izveštajem koji smo mi dobili. Znači, Halit Geci, učitelj iz Lauše/Llaushë, je bio, na žalost, upotrebiću taj izraz koji nije adekvatan, možda adekvatan zbog toga što je čovek stradao, kolateralna šteta sukoba. Njega je u toj razmeni vatre, u povlačenju policije, pogodio zalutali metak. Čiji je to metak bio, to ne mogu da tvrdim, ali ne isključujem mogućnost ni da je bio metak koji je policija ispalila. Ali, znači, potpuno nevinna žrtva tog sukoba. On nije bio ni naoružan, nije bio ništa, nije bio ni meta napada policije.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala.

SUDIJA ORIE: Jedno dodatno pitanje u vezi sa tim. Da li je vođena istraga o tome odakle je došao metak i da li je došao iz policijskog oružja?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja ne znam. Odgovor na to pitanje stvarno ne znam, ali lično sumnjam da je vođena u konkretnom slučaju istraga, jer je ubrzo to područje postalo nebezbedno za kretanje i za jednu kvalitetnu istragu je bilo vrlo malo mogućnosti. Ne znam, odgovor na ovo pitanje ne znam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Ja se pitam da li mogu? Svedok je pomenuo da je do ove pucnjave došlo tokom povlačenja policije. Pitam se da li je on u poziciji da pomogne Pretresnom veću i da nam kaže, koliko daleko od tog navodnog sukoba je ispaljen taj metak?

SUDIJA ORIE: Ako to svedok uopšte zna. Da li vi znate kolika je bila udaljenost od mesta gde je došlo do sukoba i gde je gospodin Geci bio pogođen?

SVEDOK STIJOVIĆ: Časni Sude, ja mogu samo da vam pomognem geografskim opisom mesta gde je izvedena zaseda i mesta kako se policija povlačila. Znači, to je brdoviti predeo sa uskim vrludavim putem. U jednom, na jednom pogodnom mestu, okolo su sela i kuća porodične imanje. Na jednom pogodnom mestu, to mesto ima i naziv, ja ne mogu da se setim sad termina, ali se tačno zna naziv tog mesta gde je to bilo pogodno, jer tu mehanizovana vozila moraju da uspore, krivina je dosta nezgodna, ne mogu većom brzinom da se kreću. Tu je izvedena zaseda, policija je uzvratila, došlo je do sukoba, međutim, zbog procene tog policijskog rukovodstva počelo je povlačenje, pucnjava je bila naizmenična, sa jedne i sa druge strane i kako je došlo do toga, ja stvarno, to sam i kazao, ja ne isključujem mogućnost da je bio zalutali metak i od policije, ja ne mogu da dalje, ali vrlo jedna nezahvalna situacija za procenu čiji je metak. Čovek je bio sa strane puta, znači, uopšte nije bio u direktnom kontaktu policije i OVK. To su kuće sa strane sela i tu je metak, kako je došlo, kako je pogođen, ne znam.

SUDIJA ORIE: Možda jedno vrlo konkretno pitanje. Da li je telo pronađeno, da li je vođena istraga i tome i da li je vođena istraga o samom metku?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja mislim da nije vođena. Telo je pronađeno i lice je posle dva dana sahranjeno u tom svom rodnom mestu u Lauši/Llaushë. I taj sastanak je, ta sahrana je, pardon, je takođe vrlo značajna i bitna i ako dozvoljavate. . .

SUDIJA ORIE: Ne, ja vas konkretno pitam, da li je nađen metak?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne znam.

SUDIJA ORIE: Da li biste se složili sa mnom, da, ako je neko pogođen metkom, a jedan broj policajaca je bio meta napada zasedom, bilo bi relativno jednostavno, upoređivanjem metka koji je pogodio žrtvu sa oružjem koje je koristila policija, da se identifikuje da li je taj metak ispaljen iz jednog od komada njihovog naoružanja?

SVEDOK STIJOVIĆ: Vi ste u pravu, poštovani sudijo i časni Sude, ali samo u situaciji da je policija bila u mogućnosti da izvrši obdukcioni nalaz i kriminalistički pregled tela ubijenog, a ona nije bila u situaciji.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Re, gledam na sat. Mi smo postavili par pitanja svedoku, ako bi ovo bio odgovarajući trenutak, u redu, ali ja sam svestan toga da sam vas ja prekinuo. Tako da, ako je ovo zgodan trenutak za pauzu, na to sam mislio.

TUŽILAC RE: Pa, jeste zgodan trenutak za pauzu.

SUDIJA ORIE: Napravićemo pauzu i nastavićemo u 18.05 časova. Ustanite molim.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, možete da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pre pauze, ja sam vas zamolio da pogledate pasus broj, izvinjavam se, 27. Potom smo, dakle, prešli na pasus 32. Molim vas da pročitate pasus 32. U prvom redu piše sledeće: „Napadi OVK na policiju, Vojsku, građane Srbe, ostale nealbance i Albance koji su bili lojalni državi, postali su učestaliji u januaru i februaru 1998. godine. Napadi su se događali svaki dan i sledili su isti šablon, a to je da se isprovociraju srpske snage da uđu u sukob. “ Isto pitanje. Pretresno veće bi želelo da zna šta je izvor ove informacije, kakav je kvalitet informacije, koliko je ona pouzdana i kako ste vi, dakle, došli do toga da izrazite ovakvo mišljenje u izjavi?

ADVOKAT GUY-SMITH: Kada je reč o izražavanju mišljenja, ulažem isti prigovor kao i ranije.

SUDIJA ORIE: Da, ali sada se ulaže napor da to bude manje mišljenje, a u većoj meri da to bude jedno izlaganje o činjenicama, ali vaš prigovor je ušao u zapisnik. Možete da nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE: Verovatno sam se pogrešno izrazio, ukoliko sam upotrebio reč „mišljenje“.

SUDIJA ORIE: Jeste upotreбили tu reč.

TUŽILAC RE: Onda sam pogrešio, trebalo je da pomenem reč „činjenica“.

SUDIJA ORIE: Možete da produžite.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Tokom analize toka događaja i metodom analize toka terorističke aktivnosti OVK, mi smo vrlo lako došli do zaključka da su napadi OVK na policiju, Vojsku i građane i ovo što sam izneo u stavu, rezultat intenzivnijeg delovanja OVK u periodu januar - februar mesec 1998. godine. I, kada bi bili u situaciji, ja nemam pri sebi, ali možda bi Pretresno veće, časni Sude, ako dozvolite, ne zamerite, ako budete pogledali statistički prikaz ili samo prikaz dešavanja u januaru i februaru i napade koji su izvođeni u tom periodu, samo na osnovu ove dve opšte metode analize koje smo mi radili u analitici, vrlo lako je doći do tog zaključka.

SUDIJA ORIE: Neko kuca za istim stolom gde je uključen mikrofonski. Naravno, ja ne predlažem da se isključi mikrofonski, ali da se prekine sa kucanjem za istim stolom, jer to ometa slušanje. Molim vas da to imate na umu. Možete da nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Dalje ovde kaže: „da je policija tada formirala svojevrstne kontrolne punktove na koje je OVK ubrzo izvodio napade, koristeći taktiku „pucaj i beži“. U poteri koju je policija poduzimala, dolazio je do povlačenja i bekstva albanskih seljana u brda. OVK je to koristila za naoružavanje seljana i regrutovanje novih pripadnika, optužujući srpske snage bezbednosti za prekomernu upotrebu sile. “ I, vi onda govorite o pregledu aktivnosti OVK koji se nalazi u Izveštaju DB Peć/Pejë od 24.marta 1998. godine. U pitanju je prilog 17, a radi zapisnika, to je dokazni predmet P949, označen u svrhu identifikacije. Želeo bih da nam kažete nešto više o izvorima vaših informacija i šta vam je omogućilo da kažete da je OVK sprovođila taktiku „pucaj i beži“ i tako dalje?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, svojim aktivnostima u okviru analitike, znači, mi se bavimo analizom događaja i prognozom daljeg razvoja, nama je bilo vrlo jasno, znači, ja sam samo pomenuo dve metode koje smo koristili, nama je vrlo bilo jasno da Oslobođilačkoj vojsci Kosova uopšte nije bilo stalo da dođe i uđe u oružani sukob, otvoreni oružani sukob sa policijom i Vojskom. Njihova želja je bila da izazovu ganuće u Međunarodnoj zajednici i njihova jedina maksima takvog ponašanja je bila „što gore, to bolje“. U tom kontekstu i u kontekstu tih dešavanja ja sam iskoristio u istrazi termin „pucaj i beži“. Znači, iz zasede, snajperom, bacanjem bombe iz ručnog bacača i povlačenje. I u tim napadima su stradali policajci na terenu i u odgovoru, u direktnim odgovorima, koji su se vrlo često dešavali, policija je, znači, u reakciji policije dolazilo je do potere za napadačima, pretragom terena, pretragom sela, seljani su se

povlačili iz sela u brda i dolazio je do, OVK je tu situaciju kasnije koristila za naoružavanje i regrutovanje novih pripadnika. To je, znači, bila opšte poznata taktika, a i. . .

TUŽILAC RE – PITANJE: Kakav je bio izvor vaših informacija?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Izvor naših informacija su, prvo, operativne situacije koje su se dešavale sa pripadnicima policije na terenu. Izvor naših informacija su naši ljudi koji su bili u selima pod kontrolom OVK. Kad kažem naši ljudi mislim izvori informisanja Državne bezbednosti, koji su nam, u suštini, govorili šta se dešava i šta OVK radi. Policija ovu aktivnost, po meni i po mišljenju Službe državne bezbednosti, nije dočekala na pravi način i u svojoj taktici je, umesto nekih daljih aktivnosti o kojima ne bih govorio, ona je, ovaj, krenula sa formiranjem ček-pointa, znači ona je u situacijama gde se dešavali ti napadi, pokušala da zadrži kontrolu, pre svega, na saobraćajnicama, uspostavljanjem kontrolnog punkta.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Hvala vam. Izveštaj koji ste vi pomenuli, a koji sadrži pregled aktivnosti OVK, to je izveštaj DB Peć/Pejë od 24.marta 1998. godine, to je prilog 17, P949, označen u svrhu identifikacije. Ja bih želeo da vi prokomentarišete izvore u vezi sa tim i pouzdanost ovih izvora, što je kraće moguće, ako možete?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, radi se o autentičnom dokumentu Službe državne bezbednosti koje se sačinilo Odeljenje državne bezbednosti u Peći/Pejë i ono je, ono predstavlja, u stvari, jedan analitički prikaz u vidu informacije dešavanja na području RDB Peć/Pejë od 30. decembra do 24.marta, 30. decembra 1997. godine do 24.marta 1998. godine na tom prostoru. Ova informacija je sastavljena, znači, iz ovog vida informacije koju sam imao prilike i u rukama držao nekoliko dana nakon toga, je sastavljena na osnovu brojni izveštaja koji su dolazili sa terena i ona, u suštini, samo predstavlja sublimiranje tih informacija i izveštaja u jedan vid analitičkog prikaza stanja na tom području. I, u suštini, više, ovakva informacija koristi za operativno usmeravanje rukovodstva Službe i dalje konkretne aktivnosti DB-a.

TUŽILAC RE – PITANJE: Na osnovu svega što vam je poznato i što ste znali u to vreme, koliko tačnim ocenjujete ovaj Izveštaj?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Izveštaj je apsolutno tačan, s obzirom da je Služba državne bezbednosti, kada se tiče direktnih kontakata, kada se tiče direktnih napada, koristila izveštaje policije koja je, vrlo precizno, registrovala remećenje javnog reda i mira i registrovala te događaje, a pored toga, informacija sadrži i saznanja koja su dobijena kroz razgovore sa živim izvorima, koje je Služba državne bezbednosti koristila na prikupljanju podataka o aktivnostima ove grupe.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, imate reč.

ADVOKAT EMMERSON: Meni se čini da one smernice koje su izražene na početku današnjeg zasedanja još uvek nemaju formu naredbe. A, kada je reč o prilogu 17, on je naveden među onima. . .

SUDIJA ORIE: Da, prilozi 17 i 18 su navedeni kao prilozi za koje je moguće da neće biti uvršteni u spis, a može da bude jasno da izjavu koju lice daje, u prilogu 18, se konkretno spominje za izveštaj pod 17. S obzirom na pojedinosti iznete u prilogu 18, a i s obzirom na

činjenicu da se izjava dosta direktno odnosi na ponašanje i delo jednog od optuženih, gospodine Re, a kada imamo u vidu i okolnosti u kojima je uzeta ova izjava, svakako posle privođenja i pretresa, ja, ukoliko sam dobro shvatio iz konteksta, do toga je došlo po hapšenju ove osobe, mada to nije sasvim jasno. Zbog svega ovoga, ja se pitam da li treba da produžimo na ovaj način, na koji to sada činimo, tvrdeći da je sve pouzdano.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li možete da pređete na sledeći prilog, to je prilog 18, u pitanju je izjava. . .

TUŽILAC RE: To je očigledan prigovor. Ne znam zašto.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Upravo sam rekao nešto što mi se čini da je veoma jasno. Možda gospodine Re ovo radi namerno, ali prilog 18 je izjava na osnovu koje je sastavljen prilog 17.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: I takođe je sastavni deo uputstava koje je dalo Pretresno veće.

SUDIJA ORIE: Da, ja sam postavio, u najmanju ruku, jedno pitanje i nisam očekivao da treba odmah da se izostavi prilog 18, pošto postoji rizik da neće biti uvršten u spis.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, ja gledam prvih 9 redova, u pasusu 32 izjave ovog svedoka, gde on tvrdi, da su „napadi OVK na policiju, Vojsku i građane i ostale nealbance i Albance koji su bili lojalni državi, postali učestaliji u januaru i februaru 1998. godine. Napadi su se događali svaki dan i, znači, OVK bi najavio svoje prisustvo u nekom području, noćnim patrolama, čime je provocirana reakcija i dolazak policije na to područje. Policija je tada formirala svojevrzne kontrolne punktove na koje je OVK ubrzo izvodio svoje napade, koristeći taktiku „pucaj i beži“. “ Časni Sude, ja sam uzalud tražio kako u priložima 17 i 18, makar i jednu jedinu reč koja bi potkrepila ove navode, kada je reč o januaru i februaru 1998. godine. Gospodin Re je stalno postavljao pitanja svedoku, a ja još nisam čuo ni jedan odgovor svedoka koji, zapravo, odgovara na to konkretno pitanje i zbog toga sam ja ustao.

SUDIJA ORIE: Da li vi želite da svedok odgovori na pitanje ili želite da Pretresno veće konstatuje da nije bilo odgovora?

ADVOKAT HARVEY: Pa, ja bih želeo da čujem odgovor svedoka na ovo pitanje.

TUŽILAC RE: O kom je pitanju zapravo reč?

SUDIJA ORIE: Pa, reč je o tome da se uspostavi činjenična osnova i da se obezbede izvori Pretresnom veću kada je reč o ovom delu izjave, da Pretresno veće može da se uveri da svedok može to da tvrdi, ne izlazeći iz okvira onoga što jedan svedok može da kaže.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li Pretresnom veću da pružite nešto više informacija o tome kako ste saznali za ove stvari koje je gospodin Harvey upravo pročitao u transkript, a nalaze se u 32. pasusu vaše izjave?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja mogu pomenuti nekoliko primera, ukoliko bi to Sudu pomoglo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da, to bi bilo od velike pomoći. Molim vas to učinite.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Jedan od vrlo karakterističnih slučajeva koji je izazvao paniku u srpskom življu i strah na tom području je bilo ubistvo, na primer, Đorđa Belića, seljaka iz sela u okolini Kline/Klinë, koji je snajperskim metkom, u noćnim satima, pogođen i ubijen. To je što se tiče seljana. To ubistvo, inače, da bih ilustrovao kakvu paniku i strah je izazvalo i kakvo je nepoverenje u građanima, je podatak da je jedna grupa Albanaca napisala pismo i objavila javno predsedniku Sjedinjenih Američkih Država, OEBS-u i najvišim zvaničnicima u kojima je tražila da se slučaj razjasni i da omoguće uslovi za normalan multietnički život na Kosovu i Metohiji.

SUDIJA ORIE: Dozvolite mi da vas zaustavim, za trenutak. Vi kažete da su napadi, onda ste vi naveli veći broj kategorija ljudi koje su bile izložene napadima, da su oni postali učestaliji u januaru i februaru, i rekli ste da su se napadi događali svaki dan i sledili su isti šablon, a to je da se isprovociraju srpske snage da uđu u sukob. Svoje prisustvo na nekom području OVK bi prvo najavio noćnim patrolama, čime je provocirana akcija i dolazak policije na to područje. Policija je tada formirala kontrolne punktove na koje je OVK ubrzo izvodio napade. E sad, napad, s obzirom na primer koji ste vi naveli, da li možete da nam kažete da li je bilo kakve slične najave, jer vi ste nam rekli da je neko te noći ubijen, što je mnogo ograničenije od onoga što se navodi u pasusu 32? Da li možete vi da navedete u vezi s ovim primerom da je došlo, najpre do najave putem noćnih patrola kako bi se isprovocirala reakcija policije? Da li je, u ovom slučaju, to prethodilo samom događaju?

SVEDOK STIJOVIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: Možete li nešto više o tome da nam kažete, na koji način je to najavljeno? Izvolite.

SVEDOK STIJOVIĆ: Znači, pomenuto lice se nalazilo u selu koje graniči na putnom pravcu Peć/Pejë - Priština/Prishtinë. Direktno, preko tog sela, i u njegovoj okolini se protezao taj koridor o kome smo govorili prethodno, vezano za protok oružja iz Albanije prema Drenici/Drenicë. Taj koridor i okolina tog putnog pravca je, na svaki način, pokušavano da se napravi slobodnom i bezbednom za dotur opreme i protok terorista ka Drenici/Drenicë. U tom smislu, selo Kijevo/Kijevë, koje je na tom putnom pravcu, predstavljalo je ozbiljan problem, jer je ono, u njemu je bilo jako puno Srba i bila je jaka policijska stanica i to ubistvo Đorđa Belića je izazvalo veliki strah i uznemirenje kod srpskih građana i nepoverenje u organe vlasti da mogu da uspostave kontrolu na tom prostoru. Patrole OVK, ako možemo tako da ih nazovemo, su bile učestale, znači, u širem okruženju tog sela, znači, u tri do pet kilometara noću više nije moglo da se kreće.

prevodilac: Da li svedok može samo malo sporije radi prevoda.

SVEDOK STIJOVIĆ: Ni građani, ni policija, ni Vojska. I to je opredelilo policiju da na samom ulazu, na tom skretanju, napravi jedan veliki i jak kontrolni punkt. To je i opredelilo policiju da kasnije, nekoliko meseci, kada su ponovo pokušali da taj koridor održe pod kontrolom i kada je čitavo selo i policijsko odeljenje koje je brojalo jako puno policajaca i bilo pojačano, bilo u blokadi nekoliko dana, da su specijalne snage helikopterskim desantom uspele da ojačaju utvrđenje i da obezbede zaštitu i policije i civila. Ovaj događaj je bitan, časni Sude, je li mogu da nastavim ili. . .

SUDIJA ORIE: Da, ako biste mogli da navedete neki sličan primer. Možete li, najpre da nam kažete, sa koje strane sela je bio formiran kontrolni punkt policije?

SVEDOK STIJOVIĆ: Punkt je bio formiran, znači, sa leve strane u selu Kijevo/Kijevë, sa leve strane puta, putni pravac Prištini/Prishtinë - Peć/Pejë.

SUDIJA ORIE: Možete li da nam navedete još neki primer, takođe sa pojedinostima u vezi sa tim kako je došlo do učestalijih aktivnosti OVK kojima se provocirala policija?

SVEDOK STIJOVIĆ: Pa, na primer, u januaru mesecu, ako se ne varam, ali mislim da se ne varam, u januaru mesecu je ubijen na području opštine Dečane/Dečan, bivši policajac Radošević iz zasede. On je bio u motornom vozilu. Drugi primer je 28. februar 1998. godine, kada je. . .

SUDIJA ORIE: Da, da, ali dozvolite mi da vas zaustavim. Vi kažete da je šablon bio isti, da bi se najavilo pojačano prisustvo OVK, da bi došlo do noćnih patrola kako bi se izazvala reakcija policije, možete li takve pojedinosti da nam navedete kada je reč o ubistvu nekadašnjeg policajca po imenu Radošević?

SVEDOK STIJOVIĆ: Znači, on je ubijen u vozilu, bio je sa još jednom, ako se ne varam ženskom NN, poznatom, ali ja sad ne mogu da se setim imena i prezimena, osobom i taj događaj u januaru mesecu je izazvao veliki strah i uznemirenje u srpskom življu na tom, na prostoru Dečana/Dečan i u tim selima, na kojima je inače živelo vrlo malo Srba. Znači, čitava opština Dečane/Dečan je brojala oko 800 Srba, kad kažem 800, mislim od deteta do starca. Policija je nakon toga uspostavila punkt na pravcu. . .

SUDIJA ORIE: Da, nakon ubistva.

SVEDOK STIJOVIĆ: . . . napravila ček-point, punktove u kojima je pokušala da preseče i uspostavi što manju mogućnost kretanja OVK s jedne strane, a s druge strane da omogući brzu pomoć policijskih jedinica na terenu, da ih uveže. Ona je putem, policija je imala taktiku da putem ček-pointa tačkasto pokrije teritoriju gde su se dešavale te noćne patrole i kretanja. Znači, deo Drenice/Dreničë, u tom trenutku je bio pod kontrolom OVK, noću. U napadima, znači, na te punktove koji su postavljeni, policija je morala da interveniše, morala je da reaguje. Primer za to je bio i slučaj koji se desio 28. februara 1998. godine, na jednu policijsku patrolu je izvršen napad iz zasede u selu Likošane/Likoshan i, po pozivu te policijske patrole radio-vezom, kada im se u

pomoć uputile snage policije. To je bila samo, shvatilo se da je to bila samo varka OVK, znači, pucanje i beži, a oni su u neposrednoj blizini tog napada postavili nekoliko zaseda na pravcima kretanja ka tom mestu događaja i onda su u tom napadu ubili, ubijeno je četiri policajca. To je, normalno, rezultiralo da policija ojača, da napravi punkt, da ojača te punktove i da uspostavi neki koridor prema toj teritoriji koji je držala pod kontrolom OVK. Ona je izabrala način formiranja tih punktova. Mogu reći još jedan, vrlo karakterističan slučaj, koji je, a počeo sam o njemu da pričam, bio posebno značajan i koji je napravio prekretnicu u odnosu i nepoverenju stanovništva, i albanskog, pre svega albanskog, prema normalnom životu na tom prostoru. Naime, posle ubistva ovog građanina, Đorđa Belića, jedna grupa Albanaca je napravilo pismo i tražila, zahteva od vlasti u Srbiji, od predsednika Sjedinjenih Američkih Država, od OEBS-a, od svih međunarodnih institucija, da taj slučaj reši, jer se radilo, prema njima i u navodima u tom pismu, o vrlo časnom, poštenom čoveku i domaćinu. Šta se desilo? Ubrzo nakon toga, jedan potpisnik tog pisma, Ibrahim Zogaj, inače iz rodnog sela jednog od optuženih, iz Iglareva/Gllarevë, otet je sa svoja dva sina iz porodične kuće, u prisustvu članova porodice, žena i dece i nekoliko dana posle toga, a otmica je bila upravo izvedena zbog njegovog javnog zahteva da se ti slučajevi reše i da se omogući normalan život ljudima na Kosovu. Ti ljudi su nekoliko dana nakon otmice pronađeni, pored puta, sa još dva brata Berishe, zlostavljani, na telima njihovim su nađeni tragovi zlostavljanja, podlivi od batina i oni su streljani, znači pobijeni. To je, ako imate kartu ili ako možete da pogledate geografsku kartu tog prostora, to je vazdušnom linijom 15, 20 kilometara. Znači, ubijen je otac i dva sina, Zogaj, zbog toga što je otac tražio od vlasti u Beogradu, u Srbiji i od međunarodne zajednice, istaknutih ličnosti u međunarodnoj zajednici, da se to pitanje reši. Pored njih su bili leševi i ova dva brata, Berishe, od kojih je jedan bio vlasnik pumpe. Ima mnogo takvih događaja, ali ja kažem, vrlo bi bilo, ja sad podsećam se, što kažem, ali bi bilo jako značajno kada bi imali uvid u dnevna dešavanja u tom periodu, januar, februar, na tom prostoru, vrlo bi bilo jasno da je svakoj reakciji policije prethodio teroristički napad. Reakcija policije je bila odgovor na terorističku akciju.

SUDIJA ORIE: Hvala lepo za taj odgovor. Gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Želeo bih da pogledamo prilog 18, a to je dokument P950, obeležen u svrhu identifikacije. Želim da to pogledate. U ovom trenutku ne želim da se to pokazuje zato što je to izjava od 21. februara 1998. godine, jedne određene osobe. Pre toga, ja ću vas pitati za tu osobu, a vi ćete nam reći da li bi otkrivanje njegovog imena ugrozilo tu osobu?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: U redu. Na osnovu toga, ja molim da se taj dokument koji je obeležen u svrhu identifikacije drži pod pečatom, za sada.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokument obeležen u svrhu identifikacije P950 i držaće se pod pečatom za sada.

TUŽILAC RE – PITANJE: Šta znate o okolnostima pod kojima je uzeta izjava od te osobe?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, znači, radi se o pripadniku OVK koji je uhapšen od strane policije i sa kojim je Služba državne bezbednosti obavila niz informativnih razgovora u prikupljanju obaveštenja o njegovim saznanjima i njegovoj ulozi u aktivnostima OVK. Ja mislim da je protiv njega, kasnije, i pokrenut sudski postupak.

TUŽILAC RE – PITANJE: A šta znate o ponašanju policije i Državne bezbednosti prilikom uzimanja te izjave?

SUDIJA ORIE: Može li se prvo pitati, da li je on bio prisutan tokom uzimanja te izjave. Da li ste vi bili prisutni kada se uzimala ta izjava?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne

SUDIJA ORIE: Da li ste dobili bilo kakve detaljne informacije o okolnostima pod kojima je uzeta ta izjava?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja sam čitao, znači, dva dokumenta vezana za ovo lice. Prvi je dokumenat koji se zove Službena beleška o informativnom razgovoru i drugi je Izjava koja je uzeta po Zakoniku o krivičnom postupku od strane Državne bezbednosti u Peći/Pejë.

SUDIJA ORIE: Da, ali, da li ste dobili bilo kakvu dodatnu informaciju o okolnostima pod kojima je uzeta ova izjava, na primer, koliko dugo je trebalo da se dâ ta izjava, gde je uzeta, ko je uzeo izjavu?

SVEDOK STIJOVIĆ: Po tadašnjem Zakonu o krivičnom postupku Republike Srbije, policija je imala pravo, na osnovu tog člana ZKP, da 72 sata razgovara sa tim licem. Koristeći neke proceduralne mogućnosti, taj period je mogao da se produži još 24 sata, znači 72 i 24, 96 sati je policija mogla sa njime da, znači, Služba državne bezbednosti da obavlja razgovor, a nakon toga je morao biti predat sudskim organima i, mislim da se. . .

SUDIJA ORIE: Ne, to nije ono što sam ja tražio. Ja sam želeo da znam, na primer, da li je ta osoba saslušavana 6 sati, ili 12 sati, ili 9 sati, ili 18 sati?

SVEDOK STIJOVIĆ: Poštovani sudija, saslušavana je nekoliko dana. Znači, mi smo koristili mogućnost, procesnu, da sa tim licem budemo 3, 4 dana, i u okolnostima koliko je on mogao psiho-fizički da podnese i u situaciji u kojoj smo mi procenjivali da je njegovo stanje takvo da možemo da razgovaramo sa njim, mi smo razgovarali. Znači, apsolutno 10 i više sati, ne mogu sada tačno da tvrdim u sate, ali. . .

SUDIJA ORIE: Da. Da li ste vi pregledali tu izjavu?

SVEDOK STIJOVIĆ: Jesam, izjavu ovog lica, zato što je to jedna izjava koja dosta sveobuhvatno govori o situaciji OVK, govori o licima koja su uključena u tu delatnost, koja vrlo.

SUDIJA ORIE: Da. Moje prvo pitanje je bilo samo, da li ste vi pregledali tu izjavu. Da li je bilo uobičajeno da ste navede ime osoba koje su vodile taj razgovor ili obavile to saslušanje? Da li je to bilo uobičajeno? Da li možemo da nađemo osobe, ime osobe, službenika iz Resora državne bezbednosti u Peći/Pejë, da li možemo da nađemo ta imena u tom dokumentu?

SVEDOK STIJOVIĆ: Ja se ne snalazim u ovim papirima. Ja ću vam samo reći kako je moralo da bude po propisima, pa ćete vi videti. Znači, izjava po ZKP-u. . .

SUDIJA ORIE: Ne. Mene, pre svega, interesuje, kada ste vi pregledali tu izjavu, da li ste vi mogli da nađete imena tih službenika? Možete to naći pod tabulatorom 17, verziju na srpskom, a nakon nje verziju na engleskom.

SVEDOK STIJOVIĆ: Našao sam u izjavi. Znači, to je u desnom donjem ćošku. Gore je oznaka U0003533, je potpis građanina, znači ovog lica o kome govorimo, a ispod toga su potpisi tri operativca, tri operativna radnika Državne bezbednosti. Ja iz ovih potpisa prepoznajem sigurno dva operativca, sigurno dva, a verujem i da ovaj treći, da znam o kome se radi.

SUDIJA ORIE: Da, molim vas recite nam ko su ti operativci bili?

SVEDOK STIJOVIĆ: Znači, operativac Jokić, on je radio u našem detašmanu, u našoj ispostavi Državne bezbednosti u Dečanu/Dečan. To je drugi potpis, znači Jokić, a treći potpis je Vladimir Mirčić, isto operativac naš, koji je radio isto u Dečanu/Dečan, u ispostavi Dečane/Dečan, Odeljenja DB Peć/Pejë. Ovaj prvi potpis, nisam siguran, to ne mogu da tvrdim, mada mislim da znam o kome se radi.

SUDIJA ORIE: Da li su pravila tražila da se ta imena napišu ili je, prema pravilima, bilo dovoljno da bude potpis osobe koja je uzela izjavu?

SVEDOK STIJOVIĆ: Bilo je dovoljno potpis da bude, imajući u vidu da se ova izjava, koja je uzeta, nije mogla koristiti u sudskom postupku. Ona je bila davana istražnom sudiji i sudija je tu izjavu trebalo da skloni u poseban koverat, omot, i on je mogao samo da koristi ta saznanja za ispitivanje lica koje je policija pre toga ispitivala. Znači, to je informacija ili izveštaj koji nije mogao biti upotrebljen u sudskom postupku, prema našem važećem Zakoniku o krivičnom postupku. Znači, stav 151, stav 2, ali je na osnovu ove izjave, sudija je trebalo da ima uvid u nju, i na osnovu nje da obavi ispitivanje lica, u prisustvu advokata, u prisustvu zamenika tužioca ili već kako nalaže procedura za ovu vrstu krivičnih dela.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvolite nastavite, gospodine Re.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da li možemo da dobijemo ime gospodina čije je prezime Jokić, jer ima izvestan broj Jokića koji su uključeni u ovaj slučaj?

SUDIJA ORIE: Da li znate ime operativca Jokić? Ako ne znate, recite nam da ne znate.

SVEDOK STIJOVIĆ: Ne znam, ali optuženi znaju svi, mogu, mislim, to nije nikakav problem, mogu da kažu. Znači, to je poznato, to su tri operativca koja su radila u Dečanu/Dečan, samo trojica. Njih su svi znali. Jokić, ne mogu da se setim, izvinite.

SUDIJA ORIE: Da, shvatam to. Nakon toliko godina. Gospodine Re, izvolite nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ako pogledamo tu konkretnu izjavu, tu se pominje napad na školu u Rzniću/Irzniciq. Izvinjavam se, pominje se sastanak u školi u Rzniću/Irzniciq, a napad na policijsku stanicu u Rzniću/Irzniciq. To je stranica 8 u verziji na engleskom, a mislim da je stranica 6 u verziji na srpskom i onda se pominje, na stranici na engleskom, na stranici 9, napad na izbeglički logor u Babaloću/Baballoq, izbegličko naselje u Babaloću/Baballoq i bacanje dve bombe. Hteo bih samo da nađete to pominjanje, ako možete.

SUDIJA ORIE: Ja ne znam koja je to stranica na srpskom.

TUŽILAC RE: Pa, stranica 6, trebalo bi da bude U0003525.

SUDIJA ORIE: Da, da, da. To je, jeste, jedva se vidi. Da, da, izvinjavam se.

TUŽILAC RE – PITANJE: Tu se pominje sastanak sa nekim u školi u Rzniću/Irzniciq i napad na policijsku stanicu u Rzniću/Irzniciq, a posle toga napad na izbegličko naselje u Babaloću/Baballoq i bacanje dve bombe. Imajući to na umu, želim da vam pokažem saopštenje za štampu OVK broj 36, a to je, imao sam taj broj malopre.

SUDIJA ORIE: To je tabulator 19, gospodine Re.

TUŽILAC RE: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC RE – PITANJE: Dakle, to je pod tabulatorom 19. To je dokaz P951, obeležen u svrhu identifikacije. Incidenti koji se ovde pominju, koje pominje osoba koja je dala tu izjavu, da li se oni odnose na temu ovog saopštenja za javnost OVK, broj 36, koje je obeleženo u svrhu identifikacije kao P951?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Šta nam možete reći o tačnosti tog saopštenja za javnost u odnosu na ono što je opisano u izjavi?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Što se tiče saopštenja koje je objavila Oslobodilačka vojska Kosova, apsolutno je tačno da u prvoj polovini septembra, dva dana, 11. i 12. izveden niz sinhronizovanih akcija u tzv. toj prvoj operativnoj zoni, koja je podrazumevala podzone Drenice/Dreničë, *Erenik*, *Paštrik*, *Dukađin/Dukagjini*, *Karadak* i *Lap*, i apsolutno je tačno da su napadnute. . .

SUDIJA ORIE: Molim vas, ponovite imena zona koje ste upravo pomenuli i to vas molimo sporije, radi prevodioca.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam, malo brže govorim, pa je problem. Znači, pominju se akcije sinhronizovane koje je OVK izvela 11. i 12. septembra na području prve operativne zone, u podzonama, već tada formiranim, Drenica/Drenicë, *Erenik*, *Paštrik*, Dukađin/Dukagjini, *Karadak* i *Lap* i mesta u kojima su se nalazile policijske stanice su tačno navedena. To znači Glogovac, to je područje koje je pokrивao centar RDB Priština/Prishtinë, Kijevo/Kijevë, Peć/Pejë, Rudnik/Rudnik, Priština/Prishtinë, Rznić/Irzniciq, Prizren/Prizren Ponoševac/Ponoshec, Prizren/Prizren Suva Reka/Suharekë, Klinčina/ Klinčinë, Prizren Ozren, Prizren. . .

prevodilac: Prevodioci vas podsećaju da usporite, molimo vas.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Nabrajam samo imena ovih policijskih stanica, mesta gde su izvršeni ovi napadi. Znači, apsolutno tačno.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći deo je deo u kome se pominje napad, datum je 26. novembar 1997. godine, stranica 11 na engleskom. Pominje se napad na policijsku stanicu, koja je izgleda bila u Rzniću/Irzniciq i onda se pominje Ratuš. . .

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ratiš/Ratishi.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da. Molim vas, pogledajte sada saopštenje za javnost OVK, a to je saopštenje broj 40, to je prilog 21, dokument koji je u svrhu identifikacije obeležen sa P953 i, molio bih vas, da komentarišete šta se kaže u tom saopštenju za javnost OVK u odnosu na informacije koje se nalaze u ovoj izjavi, a izjava je obeležena u svrhu identifikacije brojem P950?

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Da komentarišem saopštenja broj 40?

TUŽILAC RE – PITANJE: Da.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Ovo lice govori o svom direktnom učešću u napadima koji su izvedeni u podzoni Dukađin/Dukagjini, direktno govori o licima sa kojima je on, to je, znači, učesnik tih napada. Učestvovao je od samog početka, od pripreme, uključen je bio od strane jednog od optuženih, učestvovao je u napadima i on pokušava da objasni kada, gde, šta i kako su se dogovarali i na koji način i sa kojom vrstom oružja su izvodili te napade. To je, u suštini, i sadržaj njegove izjave koju je dao policiji. Znači, on vrlo detaljno objašnjava svoju ulogu i mesto u toj grupi i govori o ulozi i mestu optuženog, Brahimaja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ali, odnose se na isti incident. Dakle, saopštenje za javnost broj 40 odnosi se na isti incident na koji se odnosi i ova izjava.

SVEDOK STIJOVIĆ – ODGOVOR: Znači, u njegovoj izjavi su obuhvaćeni i sadržaji saopštenja, koji su sadržani u saopštenju broj 40.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da sada pređemo na paragraf 37 vaše izjave. To je još jedan. . .

SUDIJA ORIE: Dajte da ja pokušam da shvatim u celosti. Pod tabulatorom 18, stranica 11, na engleskom, govorimo o 26. novembru: „Oni su se sastali“, pokušavam da nađem gde se tačno nalazi policijska stanica, odnosno gde je bila ta policijska stanica koja je navodno napadnuta. Ona je bila oko 200 metara iznad puta. Odgovor svedoka navodi me na to da želim da znam, da

li se govori tačno o istoj stvari ili manje-više o istoj stvari, što nije isto. A, u isto vreme, kada pogledam na sat, možda je to nešto što treba da se više ispita sutra, a to bi mi takođe dalo vremena da pažljivo uporedim ova dva izvora. Gospodine Stijoviću, sada smo se približili 7 sati. Moramo da završimo sa radom za danas. Nastavljamo sutra ujutro u 9.00 časova, u sudnici 1, je li tako, gospodine sekretaru? Da. To će biti sudnica broj 1, u 9.00 časova. Želim ponovo da vas podsetim da ni sa kim ne razgovarate o iskazu koji ste već dali ili koji tek treba da date. Gospođo poslužiteljice, pre nego što završimo, molim vas da ispratite svedoka iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, možete li nam reći koliko vam još vremena treba? Ovo ispitivanje je bilo povremeno prekidano, u isto vreme, mislim da ste vi možda bili preveliki optimista kad ste pokušavali da uvedete sav ovaj materijal u dokaze. I, ja shvatam da ste vi to pokušavali da uradite na efikasan način, ali i Odbrana i Pretresno veće bi želeli da to vrlo precizno pogledaju, pre nego što se završi sa svedokom.

TUŽILAC RE: To je, naravno, u rukama Pretresnog veća. Ja sam planirao da završim danas, ali ću se svakako truditi da završim tokom prve sednice sutra.

SUDIJA ORIE: Prve sednice, sutra.

TUŽILAC RE: To je moja najbolja procena. Naravno, nekad su neki odgovori duži.

SUDIJA ORIE: Da, i naravno, i mi vas prekidamo. Zato želim da kažem, molim vas fokusirajte se na ovo ili ono.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Ja očekujem da će mi trebati oko tri sednice sa ovim svedokom. Ja shvatam da on ima teškoća, treba da završi sa svojim iskazom pre kraja sednice u sredu, ali. . .

SUDIJA ORIE: Zbog toga i želim da znam koliko vam vremena treba. Gospodine Guy-Smith i gospodine Harvey.

ADVOKAT GUY-SMITH: Nadam se da ću završiti na jednoj sednici, možda malo više, ali pokušaću da to održim na jednoj sednici. Naravno, zavisi od onoga što se desi pre mene. Možda ću biti u mogućnosti da to uradim i u kraćem periodu, ali na osnovu mojih procena sada, mislim da će to biti na jednoj sednici. Ja ću, mislim, da ćemo proći kroz nekoliko dokumenata.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Ja mislim da ću i ja to završiti na jednoj sednici.

SUDIJA ORIE: Posebno kada je reč o priložima 17 i 18, ja podsećam vas, gospodine Re i gospodine Harvey, da vidite da li se to pitanje može rešiti. Jer, u ovom pitanju dela, ponašanja gospodina Brahimaja, da li se može rešiti na jedan ili na drugi način, jer u ovom trenutku mi upoređujemo učešće sa izvorom, osobe koja je dala izjavu i sa saopštenjem za štampu OVK i da vidimo da li se oni poklapaju ili ne. Da li je reč o direktnoj interakciji sa gospodinom Brahimajem ili je reč o potpuno drugoj kategoriji. Ne znam da li mogu da očekujem da će se dalje napredovati. Ne znam šta možemo očekivati od gospodina Rea u tom pogledu, ali Pretresno veće, pre svega interesuje 17 i 18, da vidimo u kojoj se meri može izbeći dalje rasprava u vezi sa 17 i 18, usvajanjem ili neusvajanjem. To bi nam svakako pomoglo, ali ako ne možete doći do nikakvog sporazuma, onda će Pretresno veće odlučiti.

ADVOKAT HARVEY: Ja prihvatam ono što je Pretresno veće već reklo. Ja sada parafraziram, o ograničenoj upotrebi 17 i 18 i ja ne bih predlagao da se previše odlaže postupak u vezi sa bilo kakvim preciznim formulacijama o ovome. Ali, jedna druga stvar koja mene brine, a to je nešto što je svedok pomenuo uzgred, da se čini da postoji čitav dosije o mom klijentu i on je iznenađen da taj dosije nije obelodanjen, da nije stavljen na raspolaganje ovde.

SUDIJA ORIE: To je pitanje obelodanjivanja i kao o svim pitanjima obelodanjivanja, mi vas, pre svega, podstičemo da stupite u kontakt sa gospodinom Reom i da vidite da li postoji neki razlog za neobelodanjivanje ili je gospodin Re, takođe, iznenađen da postoji takav dosije, kao što se čini da ste vi iznenađeni. Završavamo sa radom do sutra ujutro u 9.00 časova, sudnica 1.

Sednica je završena u 19.02 h

Nastavlja se u utorak, 9. oktobra 2007. godine u 9.00h.

